

U

U.B. Zkratka pro „Upper Bench“ (nejvyšší soudní stolice)

Uberrima fides. Lat. Dokonalá dobrá víra; absolutní a dokonalá upřímnost, otevřenost a čestnost; nepřítomnost i toho nejmenšího utajování či podvodu. Tento výraz se používá k vyjádření dokonalé, nic neskrývajících dobré víry, s níž se uzavírá smlouva. V případě pojištění musí například pojištěnec vůči pojišťovateli dodržet princip absolutní dobré víry. Gulfstream Cargo, Ltd. v. Reliance Ins. Co. C.A. Fla., 409 F.2d 974, 981. Tento výraz se vyskytuje ve smlouvách o životním pojištění, pro jejichž platnost má zásadní význam nepřítomnost sebemenšího zkreslení skutečnosti nebo utajování.

Ubi aliquid conceditur, conceditur et id sine quo res ipsa esse non potest. Souhlasí-li se s něčím, musí se souhlasit i s tím, bez čeho první souhlas ztrácí smysl.

Ubi aliquid impeditur propter unum, eo remoto, tollitur impedimentum. Když je něčemu na překážku u jisté příčina a tato příčina se odstraní, odstraní se i překážka.

Ubi cessat remedium ordinarium, ibi decurritur ad extraordinarium. Kde selhává obyčejná náprava, tam se musí přistoupit k výjimečné.

Ubi culpa est, ibi poena subesse debet. Kde došlo ke spáchání trestného činu, tam by mělo dojít i k trestu.

Ubicunque est injuria, ibi damnum sequitur. Tam, kde se děje bezpráví, dochází ke křivdě.

Ubi damna dantur, victus victori in expensis condemnari debet. Poražená strana by měla nahradit škodu vítězné straně.

Ubi eadem ratio, ibi eadem lex; et de similibus idem est iudicium. Na stejnou příčinu se musí uplatnit stejný zákon, na stejnou skutkovou podstatu by se měl uplatnit stejný rozsudek.

Ubi est forum, ibi ergo est jus. Kde je soud, tam je i právo.

Ubi est specialis, et ratio generalis generaliter accipienda est. Viz Ubi lex est specialis atd.

Ubi et dantis et accipientis turpitudine versatur, non posse repeti dicimus; quotiens autem accipientis turpitudine versatur, repeti posse. Kde se nečestnosti dopustí dárce i příjemce, tam se nelze navrátit do původního stavu. Když se však nečestnosti dopustí jen samotný příjemce, lze ji napravit.

Ubi factum nullum, ibi fortia nulla. Kde chybí čin, tam nelze uplatnit moc.

Ubi jus, ibi remedium. Kde je právo, tam je i náprava. Říká se, že původně znělo toto pravidlo obráceně: Kde je náprava, tam je i právo.

Ubi jus incertum, ibi jus nullum. Když není zákon jednoznačný, není to zákon.

Ubi lex aliquem cogit ostendere causam, necesse est quod causa sit justa et legitima. Když zákon vyžaduje, aby člověk prokázal pohnutku, je nezbytné, aby to byla pohnutka v souladu s právem a legitimní.

Ubi lex est specialis, et ratio ejus generalis, generaliter accipienda est. Když je zákon speciální a jeho zásady jsou obecné, měl by se chápat jako obecný. Když je stejný důvod pro konkrétní předpis i pro další obecné zákony, měly by mít stejný účinek. Guile v. La Crosse Gas & Electric Co., 145 Wis. 157, 130 N.W. 234, 241.

Ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus. Když nerozlišuje zákon, neměli bychom rozlišovat ani my.

Ubi major pars est, ibi totum. Kde je větší část, tam je celek. Většina rozhoduje.

Ubi matrimonium, ibi dos. Kde je manželství, tam je i věno.

Ubi non adest norma legis, omnia quasi pro suspectis habenda sunt. Kde schází právní předpis, je všechno třeba chápat jako podezřelé.

Ubi non est annua renovatio, ibi decime non debent solvi. Kde se každoročně neobnovuje, tam není třeba platit desátky.

Ubi non est condendi auctoritas, ibi non est parandi necessitas. Kde chybí autorita, která by určovala normy, tam není třeba se normami řídit.

Ubi non est directa lex, standum est arbitrio iudicis, vel procedendum ad similia. Když chybí přímý zákon, je třeba se podřídit rozhodnutí soudce nebo se odvolat na podobné případy.

Ubi non est lex, ibi non est transgressio, quoad mundum. Kde není zákon, tam není ani jeho přestoupení, alespoň ne z hlediska tohoto světa.

Ubi non est manifesta injustitia, iudices habentur pro bonis viris, et iudicatum pro veritate. Soudce je třeba považovat za čestné lidi a jejich rozsudky za pravdu, nedopustí-li se zjevné nespravedlnosti.

Ubi non est principalis, non potest esse accessorius. Kde není přímý pachatel, není ani spoluviník.

Ubi nulla est conjectura, quae ducat alio, verba intelligenda sunt ex proprietate, non grammatica, sed populari ex usu. Tam, kde se nevyžaduje jiný výklad, ať se litera (listiny) nechápe v jejím striktním gramatickém významu, nýbrž v jejím obecně rozšířeném obvyklém smyslu.

Ubi nullum matrimonium, ibi nulla dos. Kde není manželství, není ani věno.

Ubi periculum, ibi et lucrum collocatur. Kdo riskuje věc, měl by dostat zisk, z této věci vyplývající.

Ubi pugnancia inter se in testamento iuberentur, neutrum ratum est. Kde si ustanovení závěti odporují, tam ani jedno z nich neplatí.

Ubi quid generaliter conceditur inest haec exceptio, si non aliquid sit contra jus fasque. Když se postupuje věc, platí, že se tak nesmí stát v rozporu s právem.

Ubi quis delinquit, ibi punietur. Kde došlo k deliktu, tam se má dostavit trest. (Soud podle obecného práva se musí konat v místě, kde ke zločinu došlo).

Ubiquity. Všudypřítomnost; přítomnost na několika nebo na všech místech ve stejnou dobu. V anglickém právu platí fikce o „právní všudypřítomnosti“ panovníka, podle které je panovník aktivně přítomen u všech soudů. 1 Bl. Comm. 270.

Ubi re vera. Ve skutečnosti, pravdivě, fakticky.

Ubi supra. Lat. Jak uvedeno výše.

Ubi verba conjuncta non sunt sufficit alterutrum esse factum. Když si slova odporují, stačí vyhovět jednomu (kterémukoli) z nich. Jsou-li slova použita tak, že se navzájem vylučují, stačí splnit jednu z vyjmenovaných věcí.

U.C. Zkratka pro „Upper Canada“.

U.C.C. Viz Uniform Commercial Code (Jednotný obchodní zákoník).

U.C.C.C. Viz Uniform Consumer Credit Code (Jednotný zákoník o spotřebních úvěrech).

U.C.C.J.A. Jednotný zákon o rozhodování v opatrovnických věcech. (Uniform Child Custody Jurisdiction Act.) Viz Custody of children.

U.C.M.J. Jednotný zákoník o vojenském soudnictví (Uniform Code of Military Justice); obsahuje úpravu chování a trestní odpovědnosti příslušníků ozbrojených sil. Viz Code of Military Justice.

UCP. Viz Uniform Customs and Practice for Commercial Documentary Credits.

U.C.R. Uniform Crime Reports. Jednotné výkazy kriminality, které sestavuje Federální úřad pro vyšetřování (FBI).

UDITPA. Jednotné rozdělení příjmu pro účely daňového zákona, které přijala v té či oné formě většina států. V zákoně jsou rozpracována kritéria, podle nichž se celkový zdanitelný příjem korporace, která působí ve více státech, rozděluje do jednotlivých států.

UFCA. Jednotný zákon o podvodném převodu (Uniform Fraudulent Conveyance Act), který převzala celá řada států. Viz Fraudulent Conveyance

UFTA. Jednotný zákon o podvodném převodu (Uniform Fraudulent Transfer Act) z r. 1984, který nahradil UFCA.

Ukaas, ukase. (rusky ukaz) Původně zákon nebo nařízení ruského cara. Později ve významu oficiálního dekretu nebo vyhlášky.

ULA. Viz Uniform Laws nebo Acts.

Ullage. V obchodním právu chybějící část, když se při změření nádoby ukáže, že není plná.

Ulna ferrea. Lat. Ve starém anglickém právu délková míra (loket). Normovaný kovový loket, uchovávaný ve státní pokladně.

Ulnage. Viz Alnager

Ulterior. Všechno, co není zjevné či doznané. Úmyslně utajované. Harding v. McCullough, 236 Iowa 556, 19 N.W.2d 613, 616.

Ultima ratio. Lat. Poslední argument, důkaz, poslední prostředek, k němuž se lze uchýlit.

Ultimate. Konečně, nakonec. Poslední v řadě prvků, nebo událostí, konečný výsledek. Texas Employers Ins. Ass'n v. Reed, Tex. Civ. App., 150 S.W.2d 858, 862.

Ultimate facts. Důležité skutečnosti; skutečnosti podstatné pro žalobu nebo obhajobu. Allied Stores of Texas, Inc. v. McClure, Tex. Civ. App., 595 S.W.2d 165, 169. Skutečnosti, které jsou podstatné a důležité pro rozhodnutí soudu. People ex rel. Hudson & M.R. Co. v. Sexton, Sup., 44 N.Y.S.2d 884, 885. Skutečnosti, které jsou důležité pro určení hlavních sporných bodů v daném případě, na rozdíl od skutečností, které podstatné skutečnosti podporují. O'Shea v. Hatch, App., 97 N.M. 409, 640 P.2d 515, 520. Logické závěry vyvozené z jistých primárních osvědčujících skutečností. Mining Securities Co. v. Wall, 99 Mont. 596, 45 P.2d 302, 306. Důležité skutečnosti, které se vyžadují k určení žalobního důvodu nebo obrany žalované strany. Williams v. Pilot Life Ins. Co., 288 N.C. 338, 218 S.E.2d 368, 371.

Skutečnost, která je podstatná pro žalobu nebo obhajobu, přičemž soud má povinnost projednávat jen závažné sporné otázky. Perales v. Braslau's Furniture Co., Tex. Civ. App., 493 S.W.2d 638, 640.

Ultimate issue. Otázka, která musí být nakonec zodpovězena. Např. nedbalost obžalovaného je konečnou otázkou v žalobě ve věci újmy na zdraví. Viz rovněž Ultimate facts.

Ultimatum. Lat. Ultimátum. Poslední slovo. Poslední a konečný návrh při projednávání smlouvy, dohody a pod. Označuje rovněž výsledek rozhovorů a definitivní rozhodnutí strany zainteresované ve sporné otázce.

Ultima voluntas testatoris est perimplenda secundum veram intentionem suam. Poslední vůle zůstavitele se musí vyplnit v souladu s jeho skutečným úmyslem.

Ultimum supplicium. Lat. Nejvyšší trest, absolutní trest, trest smrti. 4 Bl. Comm. 17

Ultimum supplicium esse mortem solam interpretamur. Za nejvyšší trest považujeme jen smrt.

Ultimus haeres. Lat. Poslední nebo vzdálený dědic; bůh. Nazývá se tak proto, aby se odlišil od *haeres proximus* a *haeres remotior*.

Ultra. Lat. Mimo, nad, za, více.

Damages ultra. Škody přesahující sumu zaplacenou soudem.

Ultra mare. Za mořem. Jedna ze starých omluv pro nedostavení se k soudu při obnoveném procesu.

Ultra reprises. Po odečtení nákladů; převyšující náklady či srážky.

Ultra vires. Překročení pravomoci. Jednání bez oprávnění v dané záležitosti jednat. Haslund v. City of Seattle, 86 Wash.2d 607, 547 P.2d1221, 1230. Jednání přesahující rozsah pravomoci korporace, jak jsou charakterizovány v její zakládací listině nebo v státních zákonech o akciových společnostech. State ex rel. v. Holston Trust Co., 168 Tenn. 546, 79 S.W.2d 1012, 1016. Tento výraz má široké uplatnění a nezahrnuje jen činy

zakázané zakládající listinou, ale i činy, které překračují poskytnuté pravomoci, i když jinak nezakázané. Obecně se používá, když korporace nemá pravomoc k určitému jednání, nebo když ji má, avšak uplatňuje ji proti obvyklým normám. *People ex. rel. Barret v. Bank of Peoria*, 295 Ill. App. 543, 15 N.E.2d 333, 335. Jednání je ultra vires, když korporace k němu nemá právo za žádných okolností a za jakýmkoli účelem. Podle doktríny ultra vires je nezákonou každá smlouva, kterou korporace uzavře mimo rozsah svých firemních pravomocí. *Community Federal Sav. & Loan Ass'n of Independence, Mo v. Fields, C.C.A. Mo.*, 128 F.2d 705, 708. Akt ultra vires provedený obecním úřadem je takový, který překračuje pravomocí obecního úřadu vyplývající ze zákona. *Charles v. Town of Jeanerette, Inc.*, La. App., 234 So.2d 794, 798.

Ultra posse non potest esse, et vice versa. Co není možné, nemůže existovat, a naopak (co nemůže existovat, není možné).

Umpirage. Rozhodnutí soudce. Slovo „umpirage“ v souvislosti se soudcem („umpire“) znamená totéž jako slovo „award“ v souvislosti s arbitrem, přičemž „award“ se obvykle používá i pro rozhodnutí soudce.

Umpire. Rozhodčí, třetí strana, vybraná k řešení pracovního sporu. Osoba vybavená pravomocí vydat rozhodnutí, když se nedohodnou arbitři. *Hughes v. National Fuel Co.*, 121 W.Va. 392, 3 S.E.2d 621, 626. Když se dva nebo více arbitrů nedohodnou na řešení sporných otázek, které jim byly předloženy, povolá se obvykle rozhodčí — „umpire“ —, který rozhodne. V přísném slova smyslu vydává rozhodčí své rozhodnutí nezávisle na arbitrech. *Viz také Arbitrator, Mediator.*

Un-. Předložka „ne“. Např. „unlawful“ znamená „neoprávněný“.

Unable. Zákon používá tento výraz pro duševně nebo tělesně nezpůsobilé svědky, kteří nejsou schopni svědčit, mohou však svědčit při následném přelíčení.

Unaccrued. Nenaběhlý, nesplatný, např. platba za pronájem.

Unadjusted. Nejistý, nedomluvený.

Unalienable. Nezadatelný, nezczizitelný, tj. neprodejný a nepřevoditelný.

Inalienable rights. Nezadatelná práva. Práva, která nelze okleštit, protože jsou základní.

Unambiguous. Jednoznačný svým významem. *Lawrie v. Miller, Tex. Com. App.*, 45 S.W.2d 172, 173. Ustanovení smlouvy je jednoznačné, jestliže je jeho význam natolik jasný, že vylučuje pochybnosti rozumného člověka. *Deerfield Commodities Ltd. v. Nerco, Inc.*, 72 Or. App. 305, 696 P.2d 1096, 1104.

Unanimity. Jednomyslnost. Dohoda všech zainteresovaných osob na tomtéž stanovisku či rozhodnutí o určité záležitosti či otázce. Souhlasné stanovisko poroty při rozhodování o výroku, nebo soudců při vynášení rozsudku. *Viz Unanimous.*

Unanimous. Jednomyslný. Když se řekne, že návrh byl přijat „jednomyslně“, neznámá to vždy, že pro něj hlasovali všichni přítomní. Obvykle se tak označuje situace, když se hlasuje aklamací (*viva voce*) a nikdo se nevysloví proti. *Viz rovněž Unanimity.*

Una persona vix potest supplere vices duarum. Jedna osoba nemůže nahradit dvě. (Jeden svědek nestačí.)

Unascertained. Nejistý, neurčený s jistotou. *Commissioner of Internal Revenue v. Owens, C.C.A. 10*, 78 F.2d 768, 773. *Viz Uncertainty.*

Unascertained duties. Nejisté clo. Hrubá platba nebo odhad částky úlev nebo srážek, na něž má obchodník ze zákona právo při konečné likvidaci, a které nezávisí na celní sazbě, nýbrž na zjištění množství zboží podléhajícího clu.

Unauthorized. Nezpůsobilý, neoprávněný, to co se provede bez autorizace, jako je podpis nebo rubopis šeku bez výslovného, implikovaného či zřejmého oprávnění, což se rovná padělání.

Unauthorized use. Neoprávněné užívání. Trestný čin užívání motorového vozidla bez povolení majitele a s vědomím, že ten, kdo je takto užívá, k tomu nemá povolení. Od krádeže se liší tím, že při trestném činu neoprávněného užívání nemusí stát prokazovat, že existoval úmysl vozidlo nevrátit. *Viz Joyriding.*

Unavailability. Nedosažitelnost. V důkazním řízení jde o situaci, kdy svědek či jeho svědectví sice není k dispozici, avšak jeho v minulosti zachycenou výpověď lze věrně reprodukovat a je tudíž přípustná u soudu jako výjimka z pravidla o nepřipustnosti svědectví z druhé ruky. Svědek je nedosažitelný, když není naživu, když není duševně zdrav, nebo když je mimo dosah obsílek. Nedosažitelnost zahrnuje i situace, kdy je svědek od výpovědi osvobozen rozhodnutím soudu z důvodu imunity svědčit o předmětné záležitosti. *Viz Federální pravidla důkazního řízení (Fed. R. Civ. P) 804.* Nedosažitelnost, tak jak je definována v normě upravující přípustnost v minulosti učiněné výpovědi, vyžaduje, kromě jiného, aby se svědek nacházel mimo jurisdikci soudu, který jej tudíž nemůže donutit k tomu, aby se dostavil, nebo aby ten, kdo navrhuje předložení v minulosti učiněné výpovědi, nebyl přes veškeré úsilí schopen zajistit přítomnost svědka u přelíčení. *Sacawa v. Polikoff, 150 N.J. Super. 172, 375 A.2d 279, 283.*

Una voce. Lat. Jedním hlasem, jednomyslně, bez nesouhlasného názoru.

Unavoidable. Nevyhnutelný, neodvratitelný, nezbytný.

Unavoidable accident. Neodvratitelná nehoda. Kolize, již nebylo možno za daných okolností zabránit ani náležitou péčí obou stran. *Woodiwiss v. Rise, 3 Wash. App. 5*, 471 P.2d 124, 126. Nejde nezbytně o nehodu takové povahy, které daná osoba nemohla fyzicky zabránit, nýbrž o takovou nehodu, která nebyla přímo či nepřímo způsobena nedostatkem péče či pohotovosti, kterou zákon vyžaduje od všech. K tomuto druhu nehod dochází tehdy, když nebyly způsobeny nedbalostí ani jedné ze zúčastněných stran. *Molina v. Payless Foods, Inc.*, Tex. Civ. App., 615 S.W.2d 944. *Viz rovněž Accident; Act of God.*

Unavoidable casualty. Neodvratitelná nehoda. Událost či kolize, již nemohla zabránit lidská opatrnost, předvídatost ani rozum, a k níž došlo proti vůli a bez nedbalosti. *Sabin v. Sunset Garden Co.*, 184 Okl. 106, 85 P.2d 294, 295. Ve znění zákonů některých států se jedná o nehodu či nešťastnou náhodu, která vyplynula z okolností a podmínek, jež bránily straně udělat to, co by jinak udělala, a nejedná se o chyby či omyly v úsudku, vyplývající z nesprávného výkladu či chápání zákona nebo z neschopnosti či omylu stran využít prostředky, které, kdyby byly využity, zabránily by nehodě či nešťastné náhodě. Jestliže bylo možno zabránit neštěstí

péči, opatrností či předvídatostí, nejde o neodvratitelnou událost. Tento výraz je obvykle širší než výraz vyšší moc. *Viz rovněž Accident; Act of God; Unavoidable accident.*

Unavoidable cause. Nepředvídatelná příčina. Příčina, kterou rozumně uvažující člověk za daných okolností nepředpokládá a jejímž následkům se za těchto okolností obvykle nelze vyhnout. *Viz rovněž Unavoidable accident.*

Unavoidable dangers. Nepředvídatelné nebezpečí. Termín z oblasti pojišťování lodí, který označuje nepředvídatelné nebezpečí na řekách, které, podobně jako termín „nebezpečí moře“ (perils of the sea), zahrnuje všechny druhy lodních kolizí včetně událostí s lidským činitelem.

Unborn beneficiaries. Nenarozené oprávněné osoby. Podílníci na majetkovém nároku nebo daru, kteří se ještě nenarodili. Soud obvykle jmenuje opatrovníka ad litem (v soudním sporu) na ochranu a zastupování jejich zájmů.

Unborn child. Nenarozené dítě. Lidský život před narozením. Dítě, které se při určité události ještě nenarodilo. Nenarozené dítě, jehož matka utrpěla tělesnou újmu, následkem které bylo poškozeno i samotné dítě, může ve většině jurisdikcí dostat odškodnění po narození, jestliže bylo v matčině děloze v době spáchání trestného činu proti matce životaschopné. Ve většině států mohou pozůstalí mrtvé narozeného dítěte podat žalobu za zabití, když došlo k poškození nenarozeného dítěte s následkem smrti. *Amadio v. Levin, 509 Pa. 199, 501 A.2d 1085, 1087.*

Viz rovněž Child; Viable child; Wrongful death statutes.

Unbroken. Nepřerušovaný, pokračující.

Unceasesath. V saském právu přísaha příbuzných, že nebudou mstit smrt svého příbuzného.

Uncertainty. Nejistota, neurčitost. Stav, kdy je věc neznámá nebo nejasná. Mlhavost, nejednoznačnost v listině, např. poslední vůli, která způsobuje, že ji osoby povolané k jejímu výkonu či výkladu nerozumí, protože z ní nelze vyčíst přesný smysl. *Viz také Ambiguity.*

Unchastity. Nemravnost v myšlení, aniž by se daná osoba dopouštěla nezákonných pohlavních styků.

Uncia. Lat. V římském právu unce, dvanáctina římské měnové jednotky „as“. Dvanáctina čehokoli. 2 Bl. Comm. 462.

Uncia agri, uncia terre. Tento výraz se často vyskytuje ve výnosech britských králů a označuje výměru pozemku. Udajně se jednalo o dvanáct modí; jeden modius byl sto čtverečných stop.

Unciarius haeres. Lat. V římském právu dědic dvanáctiny majetku.

Uncle. Strýc. Bratr otce či matky.

Unclean hands doctrine. Doktrína nečistých rukou. Tato doktrína říká, že podle ekvity i podle zákona je chyba žalobce relevantní z hlediska toho, k jaké náhradě, pokud vůbec, je žalující strana oprávněna. *Shondel v. McDermott, C.A. Ind.*, 775 F.2d 859, 868. Zásada, že osoba, která nemá čisté ruce, nemá podle common law právo na nápravu. Doktrína znamená jenom tolik, že osoba, která zpronevěřila majetek odpůrci v předmětné žalované věci, nebude vyslyšena, když bude uplat-

ňovat právo na spravedlnost. Soud ekvity může podle této doktríny odmítnout náhradu straně, jejíž jednání bylo nespravedlivé, nekorektní a podvodné, avšak doktrína se uplatňuje, jen když se odsouzeného jednání dopustila strana ve sporu. *Goben v. Barry, 234 Kan. 721, 676 P.2d 90, 97.*

Uncollected funds. Neinkasované prostředky. Aktivum, např. zvýšení zůstatku na bankovním vkladovém účtu na základě šeku nebo jiného platebního příkazu, který vystavce nebo jiný plátec neproplatil.

Unconditional. Bezpodmínečný, neohraňovaný a neovlivněný žádnou podmínkou. Používá se zejména u majetkových práv pojištěné osoby na pojištěný majetek. *Viz Owner (Sole and unconditional owner).*

Unconditional discharge. Bezpodmínečné propuštění. Osoba, jejíž nepodmíněný trest uplynul, je propuštěna bezpodmínečně, jestliže se na její propuštění nevážou žádné podmínky. Vyvázání z odpovědnosti bez jakýchkoli omezujících podmínek.

Unconscionability. Nespravedlivost. Doktrína, podle níž mohou soudy odmítnout vynucení nespravedlivých či nerovnoprávných smluv kvůli procedurálním nedostatkům, vyplývajícím z formy smlouvy, nebo kvůli podstatným nedostatkům v jejich podmínkách, jako jsou například podmínky, které jsou v rozporu s přiměřeným očekáváním stran, nebo když jde o hrubé nesrovnalosti v cenách. Tyto nedostatky se mohou stát základem pro zjištění nespravedlivosti. *Remco Enterprises, Inc. v. Houston, 9 Kan. App.2d 296, 677 P.2d 567, 572.* Základním kritériem „nespravedlivosti“ smlouvy je, zda byly v době jejího sepsání příslušné články natolik jednostranné (z hlediska podmínek, které v té době existovaly, i z hlediska obchodních potřeb konkrétního odvětví či případu), že nespravedlivě postihují jednu ze stran. *Division of Triple T Services, Inc. v. Mobil Oil Corp.*, 60 Misc.2d 720, 304 N.Y.S.2d 191, 201. Nespravedlivost se obecně chápe tak, že zahrnuje i nepřítomnost smysluplné volby pro jednu ze stran, společně s takovými smluvními podmínkami, které jsou nepřiměřeně příznivé pro druhou stranu. *Gordon v. Crown Central Petroleum Corp.*, D.C. Ga., 423 F. Supp. 58, 61. V případech nespravedlivosti jde obvykle o hrubou celkovou jednostrannost nebo o hrubou jednostrannost podmínky o zřeknutí se záruky, nebo o podmínky omezující náhradu škod, nebo o podmínky, které poskytují procedurální výhody. V těchto případech se nespravedlivost (jednostrannost a nerovnoprávnost) často skrývá v textu psaném malým písmem a ve formulacích, které nejsou pochopitelné ani pro průměrně vzdělanou osobu. Často jde o případy, kdy prodávající jedná se zvláště naivní klientelou. *Kugler v. Romain, 58 N.J. 522, 279 A.2d 640.*

Jednotný obchodní zákoník (Uniform Commercial Code). 1. Jestliže soud shledá smlouvu nebo některý její článek právně nespravedlivými v době uzavření smlouvy, může odmítnout vynucení takové smlouvy, nebo může nařídít plnění ostatních článků smlouvy (tj. bez nespravedlivých článků), nebo může uplatnění nespravedlivých článků omezit do takové míry, aby se předešlo nespravedlivému výsledku. 2. Když je žalováno, nebo když se soudu zdá, že smlouva nebo kterýkoli její článek by mohl být nespravedlivým, poskytne soud stranám příležitost předložit důkazy o obchodní podstatě, účelu a účinku smlouvy, aby tak napomohly soudu dospět k rozhodnutí. U.C.C. § 2–302. Paragraf 2–302 je

třeba zvažovat společně s povinností dobré víry, kterou Zákoník na několika místech ukládá také. Viz např. U.C.C. § 1-203.

Restatement of Contracts. Jestliže je smlouva nebo některý její článek nespravedlivá v době jejího uzavření, může soud odmítnout její vynucení, nebo může nařídít plnění ostatních článků smlouvy (tj. bez nespravedlivých ustanovení), nebo může uplatnění nespravedlivých podmínek omezit do takové míry, aby se předešlo nespravedlivému výsledku. Restatement, Second, Contracts, § 208.

Unconscionable bargain or contract. Nespravedlivá dohoda či smlouva. Smlouva nebo její část, která je pro jednu ze stran hrubě nespravedlivá v důsledku silnějšího negociačního pozice druhé strany; obvykle se zruší, protože je proti veřejnému zájmu. Nespravedlivá dohoda nebo smlouva je taková, kterou by žádný svěprávný člověk ani v poblouznění neuzavřel a kterou by na druhé straně žádný spravedlivý a čestný člověk neakceptoval. Hume v. U.S., 132 U.S. 406, 10 S. Ct. 134, 33 L. Ed. 393. Viz rovněž Unconscionability.

Unconscious. V zatemnění myslí. Wilson v. Ray, 64 Ga. App. 540, 13 S.E.2d 848, 852. Stav myslí jinak duševně zdravé osoby, která trpí působením nějaké vědomé či nevědomé síly, jež způsobuje, že si neuvědomuje své činy. Greenfield v. Com., 214 Va. 710, 204 S.E.2d 414, 417. Osoba neschopná reagovat na podněty a vykonávat či prožívat uvědomované funkce. Osoba, která se dopouští jednání, jež by bylo jinak trestné, se nedopouští trestného činu, jedná-li ve stavu zatemněné myslí. Viz např. Calif. Penal Code § 26(4). Viz rovněž Automatism.

Unconstitutional. Neústavní. To, co je v rozporu s ústavou. Opak „ústavního“. Norton v. Shelby County, 118 U.S. 425, 6 S. Ct. 1121, 30 L. Ed 178. Slovo neústavní se používá ve dvojím významu. První význam, který lze označit jako anglický, znamená, že zákon odporuje určitému uznávanému obecně právnímu principu. To znamená, že se zakládá na špatném nebo nedobřím principu nebo je v rozporu s obecně přijatými zásadami. Druhý význam, americký, znamená, že zákon je v rozporu s některým ustanovením psané americké Ústavy, kterou zákonodárný sbor nemá pravomoc měnit. U.S. v. American Brewing Co., D.C. Pa., 1 F.2d 1001, 1002. Viz také Unlawful.

Uncontestable clause. Nanapadnutelná klauzule. Ustanovení v životní pojistce, které zakazuje dopravci napadnout nárok, jestliže byla pojistná smlouva účinná po jistou dobu (obvykle dva roky.)

Uncontrollable. Nekontrolovatelný. Nevladatelný. Nepodléhající kontrole či řízení.

Uncontrollable impulse. Nekontrolovatelné (nezvládnutelné) nutkání. Omluva pro spáchání činu, který by byl jinak trestný. Označuje takový podnět, jehož stálost a intenzitě nemůže osoba při oslabeném stavu své vůle a morálky odolat. Takový podnět je důsledkem vyšínutí myslí nebo mánie.

Uncore prist. Práv. fr. Stále připraven. Prohlášení, kterým strana tvrdí, že je připravena platit nebo plnit všechno, co se od ní podle práva žádá. Společně s frází „tout temps prist“ (vždy připraven) vyjadřuje připravenost v minulosti i v přítomnosti udělat to, co se vyžaduje. Šetří se tím náklady a předchází se tím odkladu plnění. 3 Bl. Comm. 303.

Uncuth. V saském právu osoba neznámá, cizinec. Říkali tak osobě, která byla první noc na návštěvě v cizím domě. Viz Twa night gest.

Unde nihil habet. Lat. V starém anglickém právu se tak nazýval příkaz dát věno vdově, která *nedostala věno* v době určené zákonem. 3 Bl. Comm. 183.

Under. Někdy se používá v doslovném smyslu, tj. pod něčím, častěji však v druhém významu, tj. „podřízený“ „nižší“. Také ve spojeních „podle zákona“, „podle svědectví“ atd.

Under and subject. Fráze, která se často používá při převodech pozemků zatížených hypotékou, aby se vyjádřilo, že příjemce přebírá i břemeno hypotéky.

Undercapitalization. Nedostatečná kapitálová vybavenost. Tímto výrazem se označuje podnik, který nemá dostatek hotovosti neboli „kapitálu“ k účinnému provozování podnikání. Viz rovněž Thin capitalization.

Under-chamberlains of the exchequer. Podkomoří kancléře pokladu. Ve starém anglickém právu dva úředníci, kteří evidovali tabulky popsané zapisovatelem. Vyhledávali rovněž záznamy ve státní finanční správě a uchovávali Domesday Book (pozemkovou knihu Anglie z r. 1086). Dnes je tento úřad zrušen.

Under color of law. Viz Color of law.

Under control. Pod kontrolou. Tento výraz nezbytně neznamena schopnost zastavit na místě a za všech okolností. Automobil „pod kontrolou“ je ve smyslu zákona takový, který se pohybuje takovou rychlostí a je pod takovou kontrolou, že jej lze zastavit přiměřeně rychle. Řidič je povinen vyvinout jen takovou péči, opatrnost a obezřelost, jakou by za stejných či podobných okolností při řízení dotyčného automobilu vyvinul průměrně opatrný, obezřelý a pečlivý člověk. V kontextu silničních motorových vozidel a vlaků označuje tento výraz příslušné ovládní a přípravu na eventuální nouzové situace. Jde o ovládní, které v případě potřeby umožní zastavit vlak neodkladně. Označuje schopnost zastavit na vzdálenost viditelnosti. Viz také Control; Lookout.

Undercover agent. Tajný agent. Tajný policejní agent, který se stýká s podezřelými kriminálními živly, aniž by vyrazil svou roli. Shromažďuje důkazy o trestné činnosti, které pak mohou být použity u soudu. Běžně se takoví agenti používají při vyšetřování trestné činnosti v souvislosti s narkotiky. Viz rovněž Informer.

Undercurrent or underflow of surface stream. Spodní proud. Voda, která pomalu protéká pískem a štěrkem a která je součástí povrchového proudu. Maricopa County Municipal Water Conservation Dist. No. 1 v. Southwest Cotton Co., 39 Ariz. 65 4 P.2d 369, 380.

Underflow. Viz Undercurrent or underflow of surface stream.

Underground waters. Viz Water (Podzemní vody).

Under herd. Ve stádě. Termín označující praxi, kdy pasáči hlídají a kontrolují pohyb některých domácích zvířat v rámci určité oblasti.

Under insurance. Nedostatečná pojištěnost. Pokrytí pojistnou částkou, která je nižší než je hodnota pojištěného majetku nebo nižší než riziko.

Underinsured motorist coverage. Nedostatečné pojištění škod způsobených řidičem. Tento druh pojištění předpokládá situace, kdy provozovatel motorového vozidla není pojištěn v dostatečné výši k tomu, aby poškozené straně uhradil veškeré škody. Více než polovina států má zákony, které povolují nedostatečně krytí pojištění škod. Není určeno k tomu, aby poskytlo úlevy pojištěnci nebo jeho rodině za to, že si nezakoupí přiměřené pojištění odpovědnosti. Linder by Linder v. State Farm Mut. Auto. Ins., Minn., 364 N.W.2d 481, 483. Srovnej Uninsured motorist coverage.

Under-lease. Subleasing, druhotný pronájem. Dochází k němu, když nájemník dále pronajme prostory na kratší dobu, než je jeho doba pronájmu. Také pronájem části pozemku na celou dobu pronájmu.

Under protest. Platba nebo úkon provedený pod nátlakem, přičemž plátce tvrdí, že se platbou nebo úkonem nevzdává žádných práv. U.C.C. § 1-207. Viz Protest

Under-sheriff. Úřední osoba, která je řízena přímo šerifem a která vykonává všechny povinnosti šerifa s výjimkou těch, kdy se vyžaduje osobní přítomnost vrchního šerifa. Viz Delfelder v. Teton Land and Investment Co., 46 Wyo. 142, 24 P.2d 702. Zástupce šerifa (*deputy sheriff*), kterého do této funkce jmenuje šerif, a který má z tohoto titulu veškeré pravomoci vykonávat všechny běžné povinnosti šerifova úřadu. Rozdíl mezi „under-sheriff“ a „deputy sheriff“ je v tom, že první z nich vykonává obecně všechny povinnosti šerifova úřadu, zatímco druhý je jmenován do funkce za určitým účelem ad hoc. Viz rovněž Deputy.

Undersigned, the. Níže podepsaný. Osoba, která se podepisuje na konci dokumentu.

Understand. Chápat, rozumět významu. Např. chápat podstatu a účinky právního aktu. International—Great Northern R.Co. v. Pence, Tex. Civ. App., 113 S.W.2d 206, 210. Mít úplnou a jasnou znalost a vědomost o něčem. Aby bylo možno zrušit platnost listiny z toho důvodu, že dárce nechápal povahu aktu darování, musí se shledat, že dárce nebyl schopen chápat, že tímto aktem se zbaví právního nároku na pozemek uvedený v listině. V souvislosti s výkonem poslední vůle a dalších listin zahrnuje tento termín i uvědomění si praktických účinků a následků navrženého úkonu. Viz Capacity.

Understanding. Ve smluvním právu dohoda. Implikovaná dohoda vyplývající z výslovných podmínek jiné písemné či ústní dohody. Neformální dohoda nebo souhlas s jejími podmínkami. Platný smluvní závazek poněkud neformálního charakteru. Jedná se o volný a nejednoznačný výraz, není-li doprovázen formulací, která by uváděla, že dohoda se zakládá na souhlasu stran, že budou respektovat své vědomé závazky. Viz Agreement; Contract.

Understood. Dohodnuto, dohodnuto. Výraz „it is understood“ má v písemné smlouvě stejnou sílu jako výraz „it is agreed“ (dohodli jsme se...).

Undertake. Zavazovat se, brát na sebe závazek, přislíbit, podniknout, zapojit se, začít něco dělat, pokusit se, např. vzít se za úkol, podniknout cestu, zavázat se výslovně a slavnostně. Zavázat se k povinnosti nebo uzavřít dohodu. Vykonat nebo realizovat. Uzavřít slavnostní závazek, kontrahovat. Ručit, být ručitelem za něco, slíbit, přijmout něco jako úkol, akceptovat odpovědnost za péči, např. slíbit dohled nad pacientem nebo hostem. Snažit se vykonat a pokoušet se. Převzít na sebe povinnost.

Undertaker. Ten, kdo se zavazuje (něco udělat). Také obstaravatel pohřbu, který připravuje mrtvé a organizuje pohřby.

Undertaking. Slib, závazek, nebo výhrada. Příslib, který dá jedna smluvní strana druhé. Neimplikuje zákonitě odměnu. V poněkud užším významu jde o slib, který dá jedna strana nebo její právní zástupce během soudního řízení, a který je podmínkou k tomu, aby získala jisté ústupky od soudu nebo od protistrany. Slib či ujištění v jakékoli formě. Viz Stipulation.

Under-tenant. Podnájemník. Osoba, která je v nájmu u osoby, která je sama taky v nájmu. Viz také Underlease.

Under the influence of intoxicating liquor or drugs. Pod vlivem opojného alkoholického nápoje nebo drog. Výraz, který se používá v zákonech a vyhláškách zakazujících provozování motorového vozidla osobou, která je pod vlivem opojného alkoholického nápoje nebo drog. Tento výraz pokrývá nejen známé a lehce rozpoznatelné stavy a stupně opojení, ale i neobvyklé duševní či tělesné stavy, které jsou výsledkem požití opojných nápojů či léků (drog), a které zbavují osobu jasně myslí a takové sebekontroly, jaké by jinak byla schopna. Stav, kdy opojné nápoje či drogy natolik ovlivní nervový systém, mozek či svaly řidiče, že to zjevně překáží jeho schopnosti řídit motorové vozidlo způsobem, jakým by za podobných podmínek řídil vozidlo normální, opatrný a obezřelý člověk, který plně ovládá své schopnosti a vykonává přiměřenou péči. Luellen v. State, 64 Okl. Cr. 382, 81 P.2d 323, 328. Stav, při němž je osoba méně schopna, ať již duševně nebo tělesně, používat jasný úsudek a řídit motorové vozidlo bezpečně pro sebe i pro veřejnost. Village of Park Forest v. Angel, 37 Ill. App.3d 746, 347 N.E.2d 278, 285. Viz také Intoxication.

Undertook. Dohodnuto, slíbeno, předpokládáno. Jde o odborný výraz, který se používá při závazku, který tvoří základ žaloby *assumpsit*.

Under-treasurer of England. Osoba, která vykonávala práci nejvyššího komořího.

Under-tutor. Podporučník, kolizní opatrovník. Ve státě Louisiana musí soudce vydat plné moci pro poručníka a současně jmenovat podporučníka. Povinností podporučníka je jednat v zájmu nezletilé osoby tehdy, když se její zájmy dostanou do rozporu se zájmy poručníka. Obč. zák. Louisiana (Civ. Code La.) čl. 273.

Underwrite. Upsat. Pojistit život nebo majetek. Viz Insurance. Dohodnout se na prodeji úpisů veřejnosti nebo financovat emisi cenných papírů a výkup těch papírů, které se neprodají. Upisovatelská smlouva se používá jednak v pojišťovnictví a jednak se jedná o dohodu, že pokud veřejnost nevykoupí všechny emitované akcie, odkoupí neprodané akcie upisovatel. „Underwriting“ je tedy jak nákup, tak i záruka prodeje akcií. In re Kackett, Hoff and Thiermann, C.C.A. Wis., 70 F.2d 815, 819. Viz také Offering (Public offer); Prospectus; Underwriter.

Underwriter. Osoba, banka nebo syndikát, který se zavazuje, že do určitého termínu poskytne konkrétní částku finančních prostředků podnikatelskému nebo státnímu subjektu oplátkou za vydání obligací nebo akcií. Profesionální firma (např. investiční banka), která spravuje nabídku státních či firemních cenných papírů veřejnosti. Buď skoupí všechny nové emitované akcie za určeno cenu a pak je prodá veřejnosti přímo nebo přes

dealery, nebo si srazí provizi za skutečně prodané cené papíry. Underwriter (upisovatel) označuje osobu, která nakupuje od výstavce, nebo prodává jménem výstavce cenných papírů, nebo se přímo či nepřímo zúčastňuje takového podnikání. Tento výraz ovšem neoznačuje osobu, jejíž zájem se omezuje jen na provizi od upisovatele či dealera, která nepřevyšuje obvyklou provizi distributorů či prodejců. Zákon o investičních společnostech (Investment Company Act) § 2, 15 U.S.C.A. § 80a-2(40). *Viz rovněž* Investment banker; Underwrite. V pojišťovnictví osoba, která přebírá riziko a za to dostává splátky pojistného (pojišťovatel).

Underwriting agreement. Upisovatelská dohoda. Dohoda mezi korporací a upisovatelem o podmínkách nové emise cenných papírů, které se budou nabízet veřejnosti.

Underwriting spread. Upisovatelské rozpětí. Rozdíl mezi prodejní cenou nových cenných papírů nabízených veřejnosti a výnosem, který *dostává* nabízející firma. Říká se mu také *upisovatelský diskont*.

Undisclosed agency. Utajené jednání. Dochází k němu tehdy, když jednatel jedná se třetí osobou, aniž by této osobě oznámil, že je jednatelem. Vztah jednání, při němž třetí strana neví o existenci jednání.

Undisclosed principal. Utajený zmocnitel. Příkazce, jehož identitu třetí osoba nezná a tato třetí osoba v době uzavírání smlouvy ani neví, že jednatel jedná jako zástupce zmocnitele. *Viz rovněž* Principal.

Undisputed. Nenapadnutý, nezpochybněný, neprojednaný.

Undisputed fact. Nenapadnutý fakt. Přípuštěný fakt, který soud neuznal za dostatečně důležitý, aby jej přijal k nálezů, nebo jej nechtěně pomínil. Fakt se nestává „nenapadnutým“ pouze proto, že jej dosvědčil jeden či více svědků, pokud jej za takový neuzná soud.

Undistributed profits. Nerozdělený zisk. *Viz* Undivided profits.

Undistributed profits tax. Daň z nerozděleného zisku. Daň vyměřená na nepřiměřeně akumulovaný zisk korporace, která má dostatek přebytků či rezerv na expanzi a další potřeby a mohla by tudíž zisk vyplatit ve formě dividend. I.R.C. 531 a násl. *Viz rovněž* Accumulated earnings tax.

Undivided interest. Nerozdělený podíl. *Viz* Tenancy (Joint tenancy; Tenancy by the entirety; Tenancy in common).

Undivided profits. Nerozdělený zisk. Zisk, který nebyl rozdělen ve formě dividendy, nebo byl odložen do rezervy.

Undivided right. Nerozdělené právo. Nerozdělené právo či právní titul na část nemovitosti ve společném vlastnictví jednoho nebo více držitelů. Stejný vlastnický titul dvou nebo více osob, nezávisle na tom, zda je hodnota jejich práv stejná nebo nestejná.

Undres. Osoba nezpůsobitelná pro vojenskou službu. Ve starém anglickém právu nezletilé osoby, neschopné nosit zbraň.

Undue. Nenáležitý, nemírný, více než nezbytný, dosud ne splatný, nelegální. Označuje cokoli špatného, z hlediska morálních norem, které vynucuje zákon v mezilidských vztazích, cokoli, co je fakticky nezákonné, a co zdůvodňuje cíl používaných prostředků či dosažený vý-

sledek. *Morris v. Morris*, 192 Miss. 518, 6 So.2d. 311, 312.

Undue influence. Nepatřičný vliv. Přesvědčování, nátlak či ovlivňování bez použití síly (avšak silnější než pouhá rada), které natolik ovládá svobodnou vůli či úsudek ovládané osoby, že tato nemůže jednat rozumně a dobrovolně a místo toho jedná podle vůle a záměrů dominující strany. Jakékoliv nenáležitě či nezákonně omezování, manipulace či přesvědčovací nátlak, který přemáhá vůli osoby, která je přesvědčována vykonat nebo strpět čin, který by nevykonala nebo nestrpěla, kdyby jednála svobodně. Vliv, který zbavuje ovlivňovanou osobu svobodného jednání či který ničí svobodu její vůle a činí z ní spíše vůli jiné osoby. Zneužití důvěry, nouze, využití slabosti či nepevného charakteru osoby k nevhodné změně jejího jednání či rozhodnutí. Tento výraz označuje jednání osoby ovládající mysl zůstavitele dědictví, pomocí něhož tato osoba přizpůsobuje přání zůstavitele svým vlastním přáním a řídí tak vůli zůstavitele. *Parrisella v. Fotopulos*, 111 Ariz. 4, 522 P.2d 1081, 1083. Pro účely prováděcích listin se za nepatřičný vliv považuje, když došlo za tehdy existujících okolností k takovému ovládnutí vůle vykonavatele, které potlačovalo jeho svobodu jednání a svobodnou vůli a podřídilo je vůli jiné osoby, s cílem způsobit, aby vykonavatel konal tak, jak by nekonal, kdyby takové ovládnutí neexistovalo. *Board of Regents of University of Tex. v. Yarbrough*, Tex. Civ. App., 470 S.W.2d 80, 86, 92.

Unearned income. Nevydělaný příjem. *Viz* Income.

Unearned increment. Bezpracný, nevydělaný přírůstek. Hodnota, která nevznikla v důsledku práce či investic ze strany vlastníka, nýbrž působením přírody, které způsobilo zvýšenou poptávku, jako např. růst populace nebo celkový pokrok společnosti. *Miller v. Huntington & Ohio Bridge Co.*, 123 W.Va. 320, 15 S.E.2d 687, 699.

Unearned interest. Nevydělaný úrok. Úrok, který dostává finanční instituce před jeho splatností.

Unearned surplus. Nevydělaný přebytek. Na rozdíl od vydělaného přebytku (earned surplus) jde o: a) „vyplacený přebytek“, který vznikl jinak než kapitálovým výnosem akcií; b) „přebytek z přehodnocení“, tj. z revalvace aktiv; c) „darovaný přebytek“, jako jsou příspěvky od akcionářů či jiných osob, nikoli však z akcií. *Conine v. Leikam*, Okl., 570 P.2d 1156, 1160. *Viz také* Surplus.

Unemployment. Nezaměstnanost. Stav, kdy osoba není zaměstnána. Nedostatek pracovních příležitostí. *A. J. Meyer & Co. v. Unemployment Compensation Commission*, 348 Mo. 147, 152 S.W. 2d 184, 189. *Viz také* Seasonal employment.

Structural unemployment. Strukturální nezaměstnanost. Nezaměstnanost, která je výsledkem přesunu poptávky po konkrétním výrobku nebo službách, např. když se jisté profese či dovednosti stávají nepotřebnými.

Unemployment tax. *Viz* Tax.

Unencumbered. Nezatížený, nezadlužený. Bez překážek, např. nezatížený vlastnický titul na majetek.

Unenforceable contract. Nevynutitelná smlouva. Smlouva, která nemá právní sílu či účinek u soudu. *Viz* Void contract. *Srovnej* Valid contract.

Unequal. Nerovný. Nestejný. *Los Angeles County v. Ransohoff*, 24 Cal. App.2d 238, 74 P.2d 828, 830. Nevyrovnaný, nerovnoprávný, zaujatý, diskriminační,

předpojatý, nespravedlivý — není synonymem „inappropriate“, což znamená nepatřičný, nevhodný, nesprávný, nehodící se. *Viz* Discrimination; Separate but equal doctrine.

Unequivocal. Jednoznačný. Jasný, zřejmý, očividný, jednovýznamový, nepochybný, jistý. V důkazním řízení označuje nejvyšší důkaz ve smyslu důkaz na úrovni matematické jistoty. *Berry v. Maywood Mut. Water Co. No.1*, 11 Cal. App.2d 479,53 P.2d 1032. *Viz také* Unambiguous.

Unerring. Neomylný. Neschopný omylu či chyby, jistý, neselehávající.

Unethical. Neetický. Hovorově: „ne podle profesionálních či profesních norem“.

Unethical conduct. Neetické jednání. *Viz* Rules of Professional Conduct.

Unexceptionable. Bezvadný. Bezchybný, nepodléhající kritice.

Unexpected. Neočekávaný. Přicházející bez varování, náhlý. *Viz* Act of God; Accident.

Unexpired term. Neuplynutá lhůta. Připomínka lhůty předepsané zákonem nebo nájemní smlouvou po uplynutí části této doby. Není synonymem „vacancy“ (uvolnění). *State ex. rel. Sanchez v. Dixon*, La. App., 4 So.2d 591, 596.

Unfair competition. Nekalá soutěž. Výraz, který lze uplatnit obecně na jakékoli nečestné či podvodné soupeření v obchodě a podnikání, avšak konkrétně se uplatňuje na označení snahy nahradit zavedené výrobky s dobrou reputací a prodejem jinými výrobky cestou imitování či padělání jména, názvu, velikosti, tvaru či charakteristických znaků na trhu zavedeného zboží, anebo napodobením tvaru, barvy, nálepky, obalu či celkového vzhledu balení, nebo takové imitace a napodobeniny, které zavádějí veřejnost nebo podvodně matou méně bdělého kupujícího a přitom se nerovnájí úplnému padělku, nebo porušení ochranné známky či obchodní značky a jména. *Singer Mfg. Co. v. June Mfg. Co.*, 163 U.S. 169, 16 S. Ct. 1002, 41 L. Ed.118. Občanskoprávní delikt označující převlastnění si obchodní výhody či majetkového práva náležejícího jinému. *Marcraft Recreation Corp. v. Francis Devlin Co., Inc.*, D.C.N.Y., 506 F. Supp. 1081, 1087.

Napodobenina jména, materiálu, rozvržení barev, symbolů a vzorů, které použije jiná osoba, s cílem oklamat veřejnost nebo nahradit zboží jedné osoby zbožím jiné osoby, a tím nekale vyvolávat jejich nákup a získávat prospěch náležící konkurentovi. *Mathews Conveyor Co. v. Palmer—Bee Co.*, C.C.A. Mich., 135 D.2d 73, 84. Nepoctivě vydávat, nebo pokoušet se o nepoctivě vydávání zboží či práce jedné osoby za zboží či práci jiné osoby. *Socony—Vacuum Oil Co. v. Oil City Refiners*, C.C.A. Ohio, 136 F.2d 470, 474. Prodej cizího zboží jako svého vlastního. *A.L.A. Schechter Poultry Corporation v. United States*, N.Y., 295 U.S. 495, 55 S. Ct. 837, 844, 79 L. Ed. 1570. Rovněž klamná reklama poškozující konkurenci, podplácení zaměstnanců, tajné slevy a ústupky a další nástroje nekalého obchodu. In re *Northern Pigment Co.*, Cust & Pat. App., 71 F.2d 447, 453. Doktrína „nekalé soutěže“ se neomezuje jen na případy skutečné konkurence na trhu mezi podobnými výrobky různých stran, ale vztahuje se na všechny případy, kdy se jedna strana snaží podvodně prodat své zboží jako

zboží jiného subjektu. *Wisconsin Electric Co. v. Dumore Co.*, C.C.A. Ohio, 35 F.2d 555, 557. Podle zákona, který zakazuje nekalou soutěž, a který ji definuje jako „protiprávní, nekalou a podvodnou obchodní praxi“, mohou soudy zakázat probíhající nezákonnou obchodní činnost bez ohledu na to, v jakém kontextu k ní dochází. „Nekalá soutěž“ ve smyslu zákona se neomezuje jen na klamavé či podvodné jednání. Podle zákona, který „nekalou soutěž“ zakazuje, a který ji definuje jako „protiprávní, nekalou a podvodnou obchodní praxi“ se tento termín neomezuje jen na případy poškozování konkurence, nýbrž se vztahuje i na případy poškozování zákazníků. *Barquis v. Merchants Collection Ass'n of Oakland, Inc.*, 7 Cal. 3d 94, 101 Cal. Rptr. 745, 496 P.2d 817, 828, 829. Zkouška „nekalé soutěže“ nespočívá v tom, zda lze rozlišit dva konkurenční výrobky postavené vedle sebe, nýbrž v zjištění, zda mohou tyto výrobky samostatně vyvolat u průměrného opatrného nakupujícího z titulu jejich zjevné podobnosti omyl v zaměnitelnosti bez ohledu na rozdíly v detailech. *Ralston Purina Co. v. Checker Food Products Co.*, Mo. App., 80 S.W.2d 717, 719, 720. *Viz rovněž* Antitrust acts; Unfair methods of competition; Uniform Deceptive Trade Practices Act.

Unfair hearing. Nespravedlivé slyšení. Když je vada nebo postup, na který je podávána stížnost, takového charakteru, že mohla vést k odepření spravedlnosti, nebo když chyběl některý podstatný prvek zákonného postupu. *Bufalino v. Irvine*, C.C.A. Kan., 103 F.2d 830, 832.

Unfair labor practice. Protiprávní postup v pracovních záležitostech. Ve smyslu Zákona o odborových svazech (National Labor Relations Act) se zaměstnavatel dopouští protiprávního postupu v pracovních záležitostech, když: 1. Překáží právu zaměstnanců na vlastní organizaci, na zakládání, vstup či pomoc jejich odborové organizaci, na kolektivní vyjednávání prostřednictvím jimi zvolených zástupců, na účast v koordinovaných akcích s cílem podpory kolektivního vyjednávání, či pro účely vzájemné pomoci nebo ochrany, nebo je v těchto jejich právech omezuje či do nich jinak zasahuje. 2. Ovládne nebo překáží zakládání nebo řízení odborové organizace, nebo když jí poskytuje finanční nebo jinou podporu. 3. Diskriminuje zaměstnance z hlediska jejich najímání či setrvávání v pracovním poměru, s cílem podporovat členství v odborech či odrazovat od něho. 4. Propustí či jinak diskriminuje některého zaměstnance kvůli tomu, že podal žalobu nebo svědectví podle tohoto zákona. 5. Odmítne kolektivně vyjednávat s představiteli svých zaměstnanců. *National Labor Relations Act*, (Federální zákon o odborových svazech) § 7, 8; 29 U.S.C.A. §§ 102 et seq., 157, 158. Na základě Zákona o odborových svazech bylo rozhodnuto, že protiprávní postup v pracovních záležitostech představují tyto akty: Odmítnutí znovu zaměstnat stávkující zaměstnanec. *Western Cartridge Co. v. National Labor Relations Board*, C.C.A. 7, 139 F.2d 855, 858. Odmítnutí zaměstnavatele opětovně přijmout propuštěné členy odborů, nevystoupí-li z odborové organizace. Odmítnutí zaměstnavatele v dobré víře se zúčastnit kolektivního vyjednávání. *National Labor Relations Board v. Somerset Shoe Co.*, C.C.A. 1, 111 F.2d 681, 688, 689. Hrozba zaměstnavatele, že uzavře závod, když se v něm uchytí odbory. *National Labor Relations Board v. J.G. Boswell Co.*, C.C.A. 9, 136 F.2d 585, 590, 592, 596. Protiodborové prohlášení inspektorů zaměstnavatele během stávky a po ní, jakož i výrok určený jednomu ze zaměstnanců,

že v dotyčném městě již nikdy nezíská zaměstnání. N.L.R.B. v. Indiana Desk Co., C.C.A. 7, 149 F.2d 987, 992, 996. Odmítnutí zaměstnavatele vyvést oznámení, že nebude diskriminovat zaměstnance, kteří vstoupí do odborů. National Labor Relations Board v. J. G. Boswell Co., C.C.A. 9, 130 F.2d 624, 628, 629. Překážení a ovládnutí zakládání a řízení nové odborové organizace zaměstnavatelem. National Labor Relations Board v. Swift & Co., C.C.A. 8, 116 F.2d 143, 145, 146. Odmítnutí zaměstnavatele vyjednávat s odborovou organizací, která měla pověření výlučného vyjednávacího subjektu. National Labor Relations Board v. John Englehorn & Sons, C.C.A. 3, 134 F.2d 553, 558. Útok osob najatých zaměstnavatelem na organizátory stávky a sympatizující. National Labor Relations Board v. Ford Motor Co., C.C.A. 6, 114 F.2d 905, 911, 915. Propuštění zaměstnance, protože se nechtěl stát členem té odborové organizace, jaká se v dotyčném podniku vyžadovala. Virginia Electric & Power Co. v. National Labor Relations Board C.C.A. 4, 132 F.2d 390, 396.

Unfair methods of competition. Nekalé způsoby konkurence. Tento výraz ze Zákona o federální komisi pro obchod (Federal Trade Commission Act) má širší význam než výraz „nekalá soutěž“ podle common law, ovšem jeho hranice nelze přesně definovat. To, co tvoří „nekalé způsoby konkurence“, se musí určit podle konkrétních podmínek, na základě důkazů, z hlediska konkrétních konkurenčních podmínek a na základě zjištění konkrétního a obecného veřejného zájmu. Federal Trade Commission Act 5, 15 Z.S.C.A. 45. A.L.A. Schechter Poultry Corporation v. United States, N.Y., 295 U.S. 495, 55 S. Ct. 837, 844, 79 L. Ed. 1570. Třebaže tento výraz není v zákoně vymezen, nelze jej zjevně uplatnit na postupy, které až doposud nebyly považovány za postupy v rozporu s dobrými mravy z důvodu podvodu, zlého úmyslu, lži či útlatku nebo v rozporu s veřejným zájmem z důvodu jejich nebezpečné tendence nenáležitě překážet konkurenci či vytvářet monopoly. Záměrem zákona nebylo svazovat svobodnou a čestnou soutěž, tak jak ji běžně chápou a provádějí čestní rivalové v obchodní sféře a podnikání. In re Amtorg Trading Corporation, Cust. & Pat. App., 75 F.2d 826, 830. Nekalý způsob byl charakterizován jako takový, který neposkytuje skutečnému nebo možnému konkurentu dostatečnou příležitost, aby sehnal svou roli soupeře, jejíž hnací silou je čestná touha po zisku. California Rice Industry v. Federal Trade Commission, C.C.A. 9, 102 F.2d 716, 721. Viz rovněž Antitrust acts; Unfair competition, Uniform Deceptive Trade Practices Act; Vertical restraints of trade.

Unfair prejudice. Podjatost. V kontextu pravidla o přípustnosti důkazů označuje nepatřičný sklon navrhnout rozhodnutí vycházející většinou, i když ne nezbytně, z nesprávného základu, např. z emocionálního. Obecně existuje nebezpečí podjatosti při připouštění důkazů vždy, když se důkaz používá za jiným účelem, než je jeho logická průkazná síla. Empire Gas Corp. v. American Bakeries Co., N. D. Ill. 646 F. Supp. 269, 276. Způsobuje ji důkaz, který namísto racionálního úsudku vyvolá mezi porotci pravděpodobně spíše emocionální reakci. State v. Rice, 48 Wash. App. 7, 737 P.2d 726, 730.

Unfair trade practices. Nekalé obchodní postupy. Viz Unfair competition; Unfair methods of competition.

Unfaithful. Nesvědomitý. Charakterizovaný zlým úmyslem. Není synonymem „illegal“ (nezákonný) ani „im-

proper“ (nehodný, nemístný), který implikuje takové jednání, jakým by se průměrný a přiměřeně opatrný člověk za daných okolností neprovinil.

Unfinished. Nedokončený. Nedovedený do konce, nedokonalý. Bell & Graddy v. O'Brien, Tex. Civ. App., 113 S.W.2d 560, 562.

Unfit. Nevhodný, nehodící se, nepřislušný, nepřizpůsobený či nezpůsobilý ke konkrétnímu použití. V kontextu vztahů rodičů k jejich dětem označuje slovo „unfit“ obyčejně, i když ne nezbytně, jisté morální zanedbání či provinění. Nezpůsobilost z jiných než morálních příčin může ovšem způsobit, že rodiče nebudou způsobilí pro opatrování. In Interest of Johnson, 214 Kan. 780, 522 P.2d 330, 334.

Unforeseen. Nepředvídaný, neočekávaný. Pampel v. Board of Examiners, 114 Mont. 380, 136 P.2d 991, 994.

Ungeld. V saském právu psanec, osoba mimo zákon. Osoba, jejíž vražda nevyžadovala nápravu nebo zaplacení *weregeld* vrahem.

Unharmful. Nepoškozený, nezraněný. Podle ustanovení Federálního zákona o únosech (Federal Kidnapping Act) znamená tento výraz „nezraněný“, protože zákon nepovoloval uložení trestu smrti únosci, jestliže byla unesená osoba osvobozena „unharmful“ (bez újmy na zdraví). Federal Kidnapping Act 1 a násl. ve znění 18 U.S.C.A. 1201 a násl. Viz také Robinson v. U.S. Ky., 324 U.S. 282, 65 S. Ct. 666, 668, 89 L. Ed. 944.

Unica taxatio. Zastaralý výraz pro speciální rozhodnutí soudu *venire (dostavte se)*. Vydává se v případě, kdy je několik obviněných, z nichž jeden se dostaví a druhý nikoli, přičemž porota, která má rozhodovat a posuzovat náhradu škod, má rovněž odhadnout náhradu, kterou bude platit nepřítomný obviněný.

Unifactoral obligation. Jednostranná povinnost jednatel. Viz Contract.

Unified. Sjednocený. Adams v. Salt River Valley Water Users' Ass'n, 53 Ariz. 374, 89 P.2d 1060, 1071. Viz Consolidation; Joinder; Merger.

Unified bar. Viz Integrated bar.

Unified estate and gift tax. Jednotná daň z dědictví a darů. Viz Unified transfer tax.

Unified tax credit. Jednotná daňová úleva. Úleva z jednotné federální daně z převodů, která nahradila bývalou výjimku z darovací daně a výjimku z dědické daně. I.R.C. §§ 2010–2505.

Unified transfer tax. Jednotná daň z převodů. Federální daň, která se odvádí za převody majetku při úmrtí nebo při zdanitelném darování. Daň je povinen zaplatit dárce nebo dědic. Na jednotnou daň z převodů lze uplatnit jednotnou daňovou úlevu.

Uniform. Jednotný. Vyhovující jednomu pravidlu, způsobu, vzoru či neměnné normě. Nemění se v různých dobách nebo na různých místech. Platí po celé zemi. Neměnný; uplatňovaný stejně na všechny příslušníky skupiny; totožný, stejný. Působnost zákona je obecná a jednotná, když působí stejně na všechny osoby, které vstoupí do vztahů a okolností stanovených v zákoně; když se se všemi osobami za stejných podmínek a za totožných okolností zachází podobně, přičemž je v předemtné záležitosti přirozeně, inherentně a přiměřeně obsažena klasifikace. Výrazy „general“ (obecný)

a „uniform“ (jednotný) v kontextu zákona mají význam, který je antitetický speciálním či diskriminačním zákonům. K tomu, aby bylo daňové břemeno jednotné, musí v jeho základě ležet rovnost a musí se stejně vztahovat na veškerý majetek v rámci dané správní jednotky, v níž se legitimně pro daný účel odvádějí daně, ať se již jedná o stát, okres či město. Tento požadavek se splní, když se stejná daň uplatňuje na všechny příslušníky skupiny, kterým se vyměřuje daň. Z hlediska místního je daň „jednotná“, když působí stejnou silou a účinkem všude, kde lze najít předmět daně. Když se mluví o klasifikaci, tato je jednotná, když působí bez rozdílu a diskriminace na všechny osoby, z nichž se skládá skupina poplatníků. Jednotnost při zdaňování implikuje rovnost v daňovém zatížení, která nemůže existovat bez jednotného způsobu výměru a jednotných sazeb. Jednotnost se musí dále rozprostírat na celou oblast působení. Musí se rovněž vztahovat na veškerý majetek podléhající zdanění, tak aby mohl být tento majetek zdaněn stejně a rovně. Edye v. Robertson, 112 U.S. 580, 5 S. Ct. 247, 28 L. Ed. 798.

Uniform Child Custody Jurisdiction Act. Jednotný zákon o rozhodování v opatrovnických věcech. Viz Custody of children.

Uniform Code of Military Justice. Jednotný zákon o vojenském soudnictví. Právní úprava chování příslušníků ozbrojených sil. 10 U.S.C.A. §§ 801–940. Viz Code of Military Justice.

Uniform Commercial Code. Jednotný obchodní zákoník. Jeden z jednotných zákonů navržených Národní konferencí komisařů o jednotných zákonech států a Americkým ústavem práva, který upravuje obchodní transakce (včetně prodeje a pronájmu zboží, převodu prostředků, obchodních cenných papírů, bankovních vkladů a inkas, akreditivů, hromadných převodů, skladových listů, konosamentů, investičních cenných papírů a zajištěných transakcí). U.C.C. převzaly zcela nebo částečně všechny státy USA.

Uniform Consumer Credit Code. Jednotný zákoník o spotřebních úvěrech. (Rovněž známý pod názvem „U.3C“.) Jednotný zákon, který přijaly některé státy a) k zjednodušení, vyjasnění a modernizaci práva upravujícího spotřební úvěry a lichvu; b) k stanovení stropů sazeb, s cílem zajistit přiměřené poskytování úvěrů spotřebitelům; c) k podpoře pochopení podmínek úvěrových transakcí spotřebiteli a k podnícení konkurence mezi subjekty, které poskytují spotřební úvěr, tak aby spotřebitelé získávali úvěry za přijatelnou cenu; d) k ochraně spotřebitelů proti nečestným praktikám některých subjektů, které poskytují spotřební úvěr při respektování zájmů rozumných a svědomitých věřitelů; e) s cílem umožnit a podpořit rozvoj čestných a ekonomicky výhodných spotřebních úvěrů; f) s cílem splnit požadavek zveřejnění úvěrových transakcí při spotřebních úvěrech, vyplývajících z federálního zákona; g) sjednotit zákony, včetně správních norem jednotlivých jurisdikcí. Viz také Consumer Credit Protection Act; Truth-in-Lending Act.

Uniform Controlled Substances Act. Jednotný zákon o kontrolovaných látkách. Jednotný a komplexní zákon upravující užívání, prodej a distribuci léků, drog a narkotik, který přijala většina států včetně Portorika a Panenských ostrovů. Viz 21 U.S.C.A. § 801 a násl. Viz rovněž Controlled Substance Acts.

Uniform Customs and Practice for Commercial Documentary Credits (UCP). Jednotná pravidla používání obchodních dokumentárních akreditivů. Publikace Mezinárodní obchodní komory, v níž jsou kodifikovány znalosti bankéřů a obchodníků o technice používání a právní síle akreditivů. UCP jsou zákonem v tom smyslu, že typický obchodní akreditiv se vydává podle podmínek UCP a soudy se na UCP odvolávají při výkladu a rozšiřování primárních zdrojů úvěrového práva, jako je U.C.C. paragraf 5.

Uniform Deceptive Trade Practices Act. Jednotný zákon o podvodných obchodních postupech. Jedna z prvních verzí Zákona o podvodných převedech, která stanoví soukromou nápravu za celou řadu podvodných a nečestných činů, včetně klamavé reklamy a dumpingu. Opravným prostředkem podle tohoto jednotného zákona, který přijaly některé státy, je zákaz převodu.

Uniform Divorce Recognition Act. Jednotný zákon o uznávání rozvodů. Jeden z jednotných zákonů přijatých v některých státech USA, který upravuje otázky absolutní důvěry a uznávání rozvodů z jiných států.

Uniform Gifts to Minors Act. Jednotný zákon o darech nezletilým osobám. Viz Gifts to Minors Act; Transfers to Minors Act.

Uniformity. Jednotnost. Viz Uniform.

Uniform Laws or Acts. Jednotné zákony. Zákony pokrývající různé předmětné oblasti, které schvalují komisaři pro jednotné zákonodárství států, a které se v jednotlivých státech nezřídka přijímají jako celek nebo částečně. Cílem je sjednotit zákony pokrývající různá předmětná odvětví práva. Příkladem je Jednotný zákon o anatomických darech (Uniform Anatomical Gifts Act); Jednotný zákon o partnerství jako obchodní společnosti (Uniform Partnership Act) a Jednotný obchodní zákoník (Uniform Commercial Code). Viz také Model Act.

Uniform Principal and Income Act. Jednotný zákon o jistíně a příjmech. Jeden z jednotných zákonů přijatých v některých státech, který upravuje rozdělení jistiny a příjmů z investičních fondů a nemovitostí.

Uniform Simultaneous Death Act. Jednotný zákon o současné smrti. Viz Simultaneous Death Act.

Uniform State Laws. Jednotné zákony států. Viz Model act; Uniform Laws or Acts.

Uniform Transfers to Minors Act. Jednotný zákon o převodech na nezletilé osoby. Viz Transfers to Minors Act.

Unify. Sjednotit. Udělat ze součástí celek, spojit, sloučit.

Unigeniture. Jednorozenectví, jednorozenost.

Unilateral. Jednostranný, ex parte, mající vztah jen k jedné ze dvou osob nebo věcí.

Unilateral contract. Jednostranná smlouva. Viz Contract.

Unilateral mistake. Jednostranná chyba. Chyba (jen) na jedné straně. Chyba nebo nedorozumění ohledně podmínek či účinku smlouvy u jedné ze stran, nikoli však u druhé smluvní strany.

Unilateral record. Jednostranný záznam, zápis. Záznamy jsou jednostranné, když uvádějí konkrétní fakt, svědčící ve prospěch nebo v neprospěch třetí strany. Příkladem může být případ *prima facie*.

Unimproved land. Nekultivovaná půda. Zákonný termín, který zahrnuje kdysi kultivovanou půdu, která se navrátila do přirozeného stavu, jakož i půdu, která nebyla nikdy kultivována.

Uninclosed place. Neohrazené místo. Místo, které není úplně ohrazeno. „Ohrazené“ místo je takové, které je ze všech stran obeháno nějakým materiálem.

Unincorporated association. Neregistrované sdružení. Dobrovolná skupina osob vytvořená se vzájemným souhlasem bez zakládací listiny, s cílem rozvinout společné podnikání či sledovat společný cíl. Local 4076, United Steelworkers of America v. United Steelworkers of America, AFL—CIO, D.C. Pa., 327 F. Supp. 1400, 1402. Organizace skládající se ze skupiny osob sjednocených na základě zakládací listiny, s cílem společného podnikání. Heifetz v. Rockaway Point Volunteer Fire Dept., Sup., 124 N.Y. S.2d 257, 260. Viz také Partnership.

Uninfected. Neinfikovaný, nekontaminovaný, nenakažený, neovlivněný nepříznivě, neproniknutý či nenasyčený něčím škodlivým. Leonardi v. A. Habermann Provision Co., 143 Ohio St. 623, 56 N.E.2d. 232, 237, 28 O.O. 511.

Uninsured motorist coverage. Krytí nepojištěného řidiče. Ochrana ve formě pojistky první strany poskytovaná pojištěné osobě, která utrpěla úraz vinou nepojištěného řidiče, když je zjištěna odpovědnost nepojištěného řidiče za zranění. Sturdy v. Allied Mut. Ins. Co., 203 Kan. 783, 457 P.2d 34, 36. Cílem je zaručit poškozené osobě stejné postavení pro případ zranění zaviněné nedbalostí nepojištěného řidiče, v jakém by byla, kdyby byla zraněna vinou nedbalosti řidiče, který je pojištěn proti odpovědnosti za škody. Jarstad v. National Farmers Union Property & Cas. Co., Nev., 552 P.2d 49, 50. Krytí nepojištěného řidiče u pojistek za škody způsobené provozem motorového vozidla je určeno k zaplnění mezer ve finanční odpovědnosti motorového vozidla a v legislativě o povinném pojištění. Záměrem tohoto pojištění je poskytnout v rámci určitých hranic finanční kompenzaci nevinným osobám, které utrpí zranění, jakož i osobám odkázaným na osoby usmrčené vinou nezákonného jednání řidičů, z toho titulu, že tito řidiči nejsou pojištěni, nenesou finanční odpovědnost a nemohou být stíháni o náhradu škody. Wright v. Fidelity & Cas. Co. of New York, 270 N.C. 577, 155 S.E.2d. 100, 106. Viz také Unsatisfied judgment funds. Srovnej Underinsured motorist coverage.

Unintelligible. Nesrozumitelný. Něco, co nelze pochopit, čemu nelze porozumět.

Unio. Lat. V církevním právu spojení dvou církví v jednu.

Union. Odbory. Organizace dělníků či zaměstnanců vytvořená za účelem vyjednávání se zaměstnavateli o otázkách mezd, příplatků za odpracovaná léta, pracovních podmínkách, mimoplatových výhod a pod. Spolek, federace, neregistrované sdružení osob se společným cílem. Spojení samostatných subjektů. State ex. rel. Dawson v. Dinwiddie, 186 Okl. 63, 95 P.2d 867, 869. V Americe obecně rozšířený výraz pro Spojené státy; ve Velké Británii označuje spojenou vládu Anglie a Skotska nebo politický svazek mezi Velkou Británií a Irskem. Viz rovněž Agency shop; Bargaining unit; Craft union; Credit union; Decertification; Labor organization; Labor union; Open shop; Preferential shop; Right-to-work laws.

Closed union. Uzavřené odbory. Odbory s přísnými požadavky na členství, jako jsou vysoké vstupní poplatky a dlouhá kandidátská lhůta. Viz rovněž Closed shop; srovnej Open union.

Company union. Firemní odbory. Odbory vytvořené a financované zaměstnavatelem. Z praktických důvodů jsou tyto odbory v současnosti nelegální, protože zaměstnavatelé mají podle Zákona o pracovních vztazích zakázáno zasahovat do činnosti odborů.

Craft union. Profesní odbory. Odbory složené z příslušníků stejné profese či cechu, jako např. zedníci či instalatéři, bez ohledu na společnost, v níž jsou zaměstnání.

Horizontal union. Horizontální odborový svaz. Profesní odbory v určitém odvětví.

Independent union. Nezávislé odbory. Odbory vytvořené zaměstnanci určitého zaměstnavatele, které se nepřipojí k mezinárodnímu odborovému svazu.

Industrial union. Odvětvové odbory. Odborová organizace složená z pracovníků určitého odvětví bez ohledu na jejich konkrétní profesi, např. Sjednocené odbory pracovníků v automobilovém průmyslu.

International union. Mezinárodní odborový svaz. Mateřská odborová organizace se členy v dalších zemích, např. v Kanadě nebo Mexiku.

Local union. Místní odbory. Odborová organizace dělníků na jednom závodě či místě, která je členem mateřské či širší odborové organizace. Místní organizace je vyjednávací jednotkou odborů.

National union. Celostátní odbory. Mateřský odborový svaz s místními organizacemi v různých částech Spojených států, ne však mimo zemi.

Open union. Otevřené odbory. Odbory, jejichž podmínky vstupu lze poměrně snadno splnit. Viz také Open shop; srovnej Closed union.

Trade union. Druhový název pro odbory. V užším smyslu cechovní svaz, svaz pracovníků jednoho řemesla.

Union shop. Odborově plně organizovaný provoz. Provoz, kde se všichni zaměstnaní pracovníci musí v určené době stát členy odborů, což je podmínka jejich dalšího pracovního poměru. Viz také Closed shop; Open shop; Right to work laws.

Vertical union. Vertikální svaz. Odvětvové odbory organizované po linii odvětví, nikoli však profese.

Union certification. Osvědčení odborové organizace. Prohlášení oficiálního státního orgánu, např. Federálního úřadu pro pracovní vztahy, že určitá odborová organizace splnila podmínky k tomu, aby mohla vystupovat jako vyjednávací představitel zaměstnanců společnosti nebo odvětví na základě většinového hlasování pracovníků.

Union contract. Kolektivní smlouva. Písemná dohoda mezi odbory a zaměstnavatelem o mzdách, právech při výsluze let a o pracovních podmínkách.

Union Jack. Vlajka Velké Británie a Irsku, která obsahuje standartu sv. Patrika a kříž sv. Jiřího a sv. Ondřeje. Název je odvozen od lodní vlajky vyvěšované na přídi od 17. století. Nejde o vlajku, která označuje charakter lodi (např. obchodní, či vojenská), ale původ (státní příslušnost) lodi.

Union mortgage clause. Pojišťovací hypoteční klauzule. Článek, např. v pojistné smlouvě proti požáru, který stanoví, že, jestliže je pojistná částka splatná hypotečnímu věřiteli pojištěné nemovitosti, nemůže akt či neplnění žádné osoby, kromě hypotečního věřitele, jeho jednatelů či osob, kteří nárokují jeho jménem, ovlivnit jeho právo na náhradu v případě ztráty této nemovitosti. Tato klauzule představuje samostatný kontrakt mezi pojišťovatelem a hypotečním věřitelem a od „open mortgage clause“ (klauzule o otevřené hypotéce) se liší tím, že v klauzuli o otevřené hypotéce se stanoví, že pojistka je splatná hypotečnímu věřiteli, když mu vznikne nárok. Prudential Ins. Co. of America v. German Mut. Fire Ins. Ass'n of Lohman, 231 Mo. App. 699, 105 S.W.2d 1001. Hypoteční věřitel je podle klauzule o otevřené hypotéce pouze oprávněn přijmout prostředky, které lze proplatit v případě ztráty, a to do výše jeho podílu. Capital Fire Ins. Co. of Cal. v. Langhorne, C.C.A. Minn., 146 F.2d 237, 241.

Union rate. Odborová mzdová stupnice. Stupnice minimálních mezd, které odbory stanovují jako úkolovou nebo časovou mzdu.

Union security clause. Bezpečnostní doložka v kolektivní smlouvě. Ustanovení kolektivní smlouvy o postavení odborů na závodě. Upravuje vztahy odborové organizace a dělníků a jejich postavení. Smluvní klauzule, která vyžaduje, aby se někteří nebo všichni zaměstnanci stali nebo zůstali členy odborů, jako podmínku zaměstnání.

Unissued stock. Nevydané akcie. Akcie korporace, které byly schváleny, ale nebyly vydány.

Unitary business. Unitární podnik. „Nečleněný provoz podniku“, na který se aplikuje nečleněná metoda vykazování podnikového příjmu. Jde o širokou vzájemnou propojenost mezi jednou korporací, obvykle mateřskou, a dceřinými korporacemi nebo jinak přidruženými korporacemi, které se obvykle zabývají mezistátním a někdy i mezinárodním obchodem. PMD Inv. Co. v. State, Dept. of Revenue, 216 Neb. 553, 345 N.W.2d 815, 817. Pro účely zjištění zdanitelných firemních příjmů se používá test „unitárního podniku“, tj. zjišťování, zda provoz části podniku v rámci jednoho státu USA závisí na provozu tohoto podniku operujícího mimo tento stát, nebo k němu přispívá. Joslin Dry Goods Co. v. Dolan, 200 Colo. 291, 615 P.2d 16, 17. Viz také Unitary theory; Tax (Unitary tax).

Unitary tax. Jednotná daň. Viz Unitary business; Tax (Unitary tax).

Unitary theory. Unitární teorie. Podle unitární teorie se pro účely slučování a rozčlenění počítá odbyt, majetek a mzdy příbuzných korporací a celkový příjem unitárního subjektu se rozděluje mezi státy USA. Dceřiné a jiné přidružené společnosti, o nichž se zjistí, že jsou součástí firemní rodiny či unitárního podnikání korporace (protože je v nich překrývající se vlastnictví, provoz nebo vedení) se zařazují do procesu rozčlenění. Viz také Tax (Unitary tax); Unitary business.

Unitas personarum. Lat. Spojení osob, např. manžel a manželka, zůstavitel a dědic.

Unite. Sjednotit. Připojit se k činu, spolupůsobit, jednat souhlasně.

United in interest. Společně zainteresované osoby. Zákonný termín, který se uplatňuje na spoluobžalova-

né, když jsou přibližně podobně zainteresováni na sporných otázkách a budou podobně postiženi rozhodnutím. Např. osoby společně odpovídající za záruku.

United Kingdom of Great Britain and Ireland. Spojené království Velké Británie a Irsku. Oficiální název království sestávajícího z Anglie, Skotska, Irsku, Walesu, kolonií a zámořských území. Podle zákona z 1. ledna 1801, kdy vstoupila v platnost unie mezi Irskem a Velkou Británií.

United Nations. Spojené národy. Organizace založená spojeneckými mocnostmi v průběhu 2. světové války s cílem předcházení válek, spravedlivého řešení mezinárodních sporů a podpory blaha národů a lidských práv. Členy jsou téměř všechny země světa. Skládá se z Rady bezpečnosti, Valného shromáždění a podřízených orgánů.

United States. Spojené státy. Tento termín má několik významů. Může označovat pouze nejvyšší moc, která má analogické postavení jako nejvyšší moc v rodině národů, může označovat území, nad kterým se rozprostírá suverenita Spojených států amerických, nebo to může být kolektivní název pro státy, které jsou spojeny Ústavou. Hooven & Allison Co. v. Evatt, U.S. Ohio, 324 U.S. 652, 65 S. Ct. 870, 880, 89 L. Ed. 1252.

United States Attorney. Federální prokurátor. Federální prokurátor je jmenován prezidentem pro každý soudní distrikt. K všeobecným povinnostem federálního prokurátora patří: stíhat veškeré trestné činy proti Spojeným státům; zastupovat federaci při stíhání či obhajobě v občanskoprávních věcech, žalobách či v řízení, v němž jako jedna ze stran vystupují USA, vystupovat ve prospěch obžalovaného v civilněprávních žalobách, sporech či řízení vedeném v jeho distriktu proti výběřcím, či dalším pracovníkům daňových a celních orgánů za činy, jichž se dopustili, nebo při žalobách o náhradu finančních prostředků, které tito pracovníci vymohli nebo přijali, a které pak tito pracovníci odvedli ministerstvu financí; zahajovat řízení o inkasu pokut, peněžitých trestů a propadlých věcí uložených v důsledku porušení daňového zákona, pokud při vyšetřování nezjistí, že spravedlnost nevyžaduje řízení. 28 U.S.C.A. § 547.

United States Code. Sbíрка zákonů Spojených států. Před rokem 1926 byla veškerá federální legislativa obsažena v jednom svazku Revised Statutes (Revidovaných zákonů) z r. 1875 a v následujících svazcích Statutes at Large (Plné znění zákonů). V r. 1925 nařídil Kongres přípravu Sbířky zákonů USA. Zpracoval ji revizor zákonů jmenovaný Kongresem, který vybral všechny nezrušené paragrafy a zákony z Revidovaných zákonů z r. 1875 a všechny veřejné a obecné zákony ze Statutes at Large, které byly v platnosti od r. 1873. Tyto platné zákony byly znovu sestaveny do 50 titulů a pak ve čtyřech svazcích publikovány jako United States Code (Sbířka zákonů USA), vydání 1926. Poté byl každým rokem publikován souhrnný dodatek, obsahující zákony přijaté po r. 1926. V r. 1932 vyšlo nové vydání, které zahrnovalo dodatky přijaté po r. 1926 a které se nazývá Sbířka zákonů USA vydání 1932. Každých šest let se publikuje nové vydání Sbířky zákonů USA, které obsahuje nové zákony přijaté v předcházejících letech.

United States Code Annotated. Anotovaná sbířka zákonů USA. Tato mnohosvazková publikace obsahuje úplný text Sbířky zákonů USA, rozsudky federálních

a státních soudů, které vykládají a aplikují jednotlivé zákony, odkazy, historické poznámky a odkazy na knihovny. U.S.C.A. dále obsahuje Kongresové zprávy a periodické dodatky v podobě brožurek, se zákony, které přijal Kongres na právě probíhajícím zasedání.

United States Commissioners. Federální komisaři. Viz Magistrate.

United States Courts. Federální soudy. S výjimkou obvinění proti veřejnému činiteli (impeachment) vkládá ústava soudní moc do rukou Nejvyššího soudu a nižších soudů, které Kongres ustanoví. Všechny federální soudce jmenuje prezident USA po poradě a se souhlasem Senátu a během jejich funkčního období jim nesmí být snížena odměna za vykonávanou funkci. Článek III. Ústava USA. Mezi „nižší“ soudy patří odvolací soudy, distriktní soudy, obchodní soudy, konkursní soudy a daňové soudy. 28 U.S.C.A. § 1 a násl. Viz také Specific Courts.

United States currency. Měna Spojených států amerických. Pod tímto pojmem se chápou všechny formy měny, které schválné příslušné nejvyšší orgány USA, bez ohledu na to, zda je vydává samotná federace nebo na základě jejího souhlasu jiný subjekt. Viz Legal tender.

United States Government Securities. Státní obligace USA. Viz Government securities.

United States Magistrates. Federální soudci.

United States notes. Bankovky USA. Viz Treasury bill; Treasury note.

United States officer. Federální činitel. Vyšší státní úředník USA. V obvyklém a striktním znění zákonů USA jsou to osoby jmenované způsobem stanoveným v článku II, § 2 Ústavy USA, tj. prezidentem a Senátem, samotným prezidentem, soudy nebo ministry. Steele v. U.S., 267 U.S. 505, 45 S. Ct. 417, 418 L. Ed. 761.

United States Reports. Zprávy Nejvyššího soudu. Oficiálně publikovaný text rozhodnutí Nejvyššího soudu USA, který vedle vlastního (většinového) rozhodnutí obvykle obsahuje i shrnutí každého případu, názor soudu, separátní i nesouhlasná vota a nařízení NS. Původně se vydávala řada zpráv pokrývajících funkční období jednoho soudního zpravodaje (tajemníka, zapisovatele) a ty pak byly citovány jako Dallas (1790–1800); Cranch (1801–1815); Wheaton (1816–1827); Peters (1828 až 1843); Howard (1843–1860); Black (1861–1862); a Wallace (1863–1874). V r. 1874 dosáhl počet svazků čísla 90 a v praxi se začalo vynechávat jméno zapisovatele a sbírka rozhodnutí Nejvyššího soudu se začala citovat jako Zprávy Nejvyššího soudu.

United States Supreme Court. Nejvyšší soud USA. Viz Supreme Court.

United States trustee. Federální poručník (správce). Viz Bankruptcy proceedings (Bankruptcy trustee).

Unit investment trust. Investiční fond. Investiční společnost založená na základě dohody o investování, zastupitelské smlouvy, poručnické smlouvy a pod. 15 U.S.C.A. § 80a–4(2). Nejrozšířenější formou je smlouva o poručnictví. Držitel podílů investiční společnosti má nedělitelný podíl na fixním společném fondu cenných papírů, které jsou v držení poručníka nebo opatrovníka.

Unit of production. Jednotka výroby. Jde o způsob zjišťování zdanitelného čistého příjmu či zisku v ropném a plynárenském odvětví. Používá se účetní meto-

da, podle níž se co nejpřesněji zjišťuje celkový objem vytěžitelné ropy v nalezišti a každému barelu ropy se přidělí část kapitálových investic. Z prodejní ceny každého barelu se pak odečtou náklady na jeho výrobu a částka kapitálových investic na jeho těžbu. Výsledkem je zisk, takže při vyčerpání naleziště dostává podnikatel zpátky svůj kapitál a náklady a vyúčtuje čistý příjem nebo ztrátu.

Unit ownership acts. Zákony o jednotkovém vlastnictví. Státní zákony upravující kondominiální vlastnictví. Viz Planned unit development.

Unit pricing. Jednotková cena. Systém, podle kterého se stanoví cena jednotlivých kontrahovaných položek a ne paušální smluvní cena.

Unit rule. Jednotkové pravidlo. Způsob oceňování cenných papírů vynásobením celkového počtu prodaných akcií prodejní cenou jedné akcie prodané na oficiální burze, přičemž se neberou v úvahu další faktory ovlivňující kurs. Citizens Fidelity Bank & Trust Co. v. Reeves, Ky., 259 S.W.2d 432, 434.

Unitrust. Investiční fond. Vklad, z něhož se oprávněné osobě vyplácí každý rok fixní procento čisté objektivní tržní hodnoty vkladu. Tato hodnota se oceňuje jednou ročně. Viz také Trust.

Unity. Jednota prvků. Podle common law musí být k vytvoření společné držby přítomny „čtyři prvky“: *podíl* – držitelé musí mít stejný podíl; *právní titul* – podíly musí vzejít ze stejné listiny nebo převodu; *čas* – držba musí začínat najednou; *držba* – majetek musí být v jedné nerozdělené držbě. Jestliže chyběl kterýkoli z těchto prvků, nejednalo se o majetek ve společné držbě. Robertson v. Ludwig, 12 Kan. App.2d 571, 752 P.2d 690, 695. 2 Bl. Comm. 180. Viz také jednotlivé prvky.

Unity of interest. Jednota podílů. Jak požaduje společná držba, podíly musí vzejít z jednoho a téhož převodu. Hernandez v. Becker, C.C.A.N.M., 54 F.2d 542, 547. Tento výraz rovněž znamená, že podíly musí být stejné, tj. ani jeden z držitelů nesmí mít větší podíl než ostatní, zatímco v případě držitelů společného majetku (tenants in common) může jeden z držitelů mít větší podíl než druzí. Tento předpoklad jednoty podílů označuje ovšem jen rovnost podílů na majetku mezi spoludržiteli a nevztahuje se na jejich příspěvek k pořizovací ceně. Carozza v. Murray, 63 Md. App. 496, 492 A.2d 1349, 1352. Viz Unity.

Unity of possession. Jednota držby. Společná držba dvou práv na základě několika vlastnických titulů. Dochází k němu, když si například osoba pronajme půdu za určitou rentu a poté tuto půdu odkoupí do neomezeného vlastnictví. Tím získá jednotu držby, která ruší nájem. Jde rovněž o jednu ze základních náležitostí společného vlastnictví, které vyžaduje, aby společní vlastníci drželi tentýž nerozdělený celek a užívali stejná práva až do smrti jednoho z nich. Hernandez v. Becker, C.C.A.N.M., 54 F.2d 542, 547. Viz Unity.

Unity of seisin. Jednota držby nemovitostí. Existuje, když osoba získala držbu půdy, která podléhá věcnému břemenu, *profit à prendre*, nebo podobnému právu.

Unity of time. Prvek času. Jeden ze čtyř prvků, které common law uznávalo pro vznik společné držby. Podíly stran začínají současně. 2 Bl. Comm. 181, Robertson v. Ludwig, 12 Kan. App.2d 571, 752 P.2d 690, 696. Viz také Unity.

Unity of title. Prvek vlastnického titulu. Když se mluví o společných držitelích, označuje tento termín, že držitelé mají svůj majetek v držbě na základě jednoho a téhož vlastnického titulu, zatímco držitelé společného majetku (tenants in common) mohou mít majetek na základě několika vlastnických titulů. Viz Unity. Většinové pravidlo o právu na vodu říká, že veškeré pozemky v daném vodním předělu, který tvoří součást přilehlého celku náležejícího jedné osobě, a jejichž hranice tvoří voda, jsou pobřežním pozemkem bez ohledu na to, kdy bylo získáno vlastnictví na tuto část.

Uniuscujusque contractus initium spectandum est, et causa. Je třeba posuzovat počátek a příčinu každé smlouvy.

Unius omnino testis responsio non audiatur. Výpověď jednoho svědka se musí ignorovat. Svědectví jednoho svědka nebude za žádných okolností připuštěno. Zásada římského a církevního práva.

Universal. Univerzální, všeobecný. Vztahující se k celku; týkající se všech bez výjimky. Tento termín je širší než „general“, protože ten připouští výjimky.

Universal agent. Univerzální jednatel. Jmenovaná osoba, která může provádět všechno, co může osobně provádět zmocnitel, který smí právoplatně delegovat své pravomoci na jinou osobu. Viz také Agent.

Universalia sunt notiora singularibus. Všeobecné věci jsou známější, než věci konkrétní.

Universal legacy. Univerzální dědictví. Viz Legacy.

Universal partnership. Univerzální obchodní společnost. Viz Partnership.

Universal succession. Univerzální sukcese. V kontinentálním právu jde o sukcesí, týkající se celého majetku jiné živé či mrtvé osoby, tj. všech jeho aktivních i pasivních právních vztahů.

Universitas. Lat. Společenství. V římském právu společenství jako celek. Doslova celek tvořený mnoha jednotlivci. 1 Bl. Comm. 469.

Universitas facti. Množina hmotných věcí. V římském právu množina hmotných statků stejného druhu, na které se pohlíží jako na celek – např. stádo dobytka, zásoba zboží.

Universitas juris. Právní celek. V římském právu množina jakýchkoli statků, hmotných i nehmotných, které, brány dohromady, se považují za celek – např. dědictví, majetek.

Universitas rerum. V římském právu doslova souhrn věcí. Několik jednotlivých věcí, na které, i když nejsou mechanicky spojeny, se pohlíží z právního hlediska jako na celek.

Universitas vel corporatio non dicitur aliquid facere nisi id sit collegialiter deliberatum, etiamsi major pars id faciat. Říká se, že společenství jako celek neudělá nic, dokud to neprojedná jako orgán, i když většina by to udělala.

University. Univerzita. Vysoká škola skládající se z fakult spojených do jedné organizace a pod jednotným řízením. Vyučuje uměním a vědám a uděluje tituly.

Universus. Lat. Celek; všechno dohromady.

Unjust. Nespravedlivý, neoprávněný. V rozporu s právem a ekvitou, v rozporu s normami chování uvedenými v zákonech.

Unjust enrichment doctrine. Doktrína neoprávněného majetkového prospěchu, neoprávněného obohacování. Obecný princip, že jedna osoba se nesmí neoprávněně obohacovat na úkor jiné, a když tak učiní, měla by se od ní požadovat restituce majetku či prospěchu, který získala nebo si přivlastnila, když je spravedlivé takovou náhradu poskytnout, a když takový krok není přímo či nepřímo v rozporu se zákonem či s veřejným zájmem. Tulalip Shores, Inc. v. Mortland, 9 Wash. App. 271, 511 P.2d 1402, 1404. K neoprávněnému obohacování dochází, když osoba má nebo si ponechá peníze či prospěch, který podle práva a ekvity náleží jiné osobě. L & A Drywall, Inc. v. Whitmore Const. Co., Inc., Utah, 608 P.2d 626, 630. Ke zdůvodnění žaloby založené na neoprávněném obohacení je třeba prokázat tři prvky: prospěch, který žalující strana poskytla straně žalované; vědomí žalované strany o prospěchu; přijetí či podřízení prospěchu žalovanou stranou za takových okolností, které jej činí nespravedlivým, protože žalovaná strana nekompenzovala hodnotu nabytého prospěchu. Everhart v. Miles, 47 Md. App. 131, 136, 422 A.2d 28. Viz také Quantum meruit.

Unknown Injury Rule. Pravidlo neznámého poškození. Viz Injury.

Unkonwn persons. Neznámé osoby. Osoby, jejichž identitu nelze určit.

Unkouth. Neznámý. Výraz z právníké francouzštiny pro saský ekvivalent „uncouth“.

Unlage. Anglosaština. Nespravedlivý zákon.

Unlawful. Nezákonný, protiprávní, ilegální. To, co je v rozporu se zákonem, co zákon zakazuje nebo nepovoluje. Opak zákonného, právoplatného. Konat v rozporu či bez ohledu na zákon, ignorovat zákon. Termín je ekvivalentní výrazu „without excuse or justification“ (neomluvitelně a neodůvodněně). State v. Noble, 90 N.M. 360, 563 P.2d 1153, 1157. Význam tohoto termínu je dosti široký. Může zahrnovat i aspekt trestné odpovědnosti, i když ne nezbytně. Viz Crime; Criminal.

V smluvním právu označuje tento termín právní neúčinnost smluv, jestliže zahrnují činy, které zákon sice výslovně nezakazuje, ale současně je odsuzuje, a proto se nepovažují za základ zákonných práv, jelikož jsou proti veřejnému zájmu. Conine v. Leikam, Okl. 570 P.2d 1156, 1159.

Unlawful act. Protiprávní jednání, protiprávní čin. Čin, který je v rozporu se zákonem, což předpokládá platný zákon. Porušení zákona, zahrnující nejen trestné činy, ale i úmyslné, žalovatelné porušení občanských práv. State v. Hailey, 350 Mo. 300, 165 S.W.2d 422, 427. Viz také Unconstitutional.

Unlawful assembly. Nezákonné shromažďování. V common law šlo o setkání nejméně tří osob rušících veřejný pořádek se záměrem společně provést násilnou protiprávní soukromou akci. Jestliže skuteční kroky vedoucí k uskutečnění jejich záměru, stává se to srocením (*rout*) a jestliže začnou vykonávat svůj plán, jde o výtržnost (*riot*). 4 Bl. Comm. 146. Nezákonné shromažďování je setkání nejméně tří osob se společným plánem, který po provedení povede k výtržnosti. Jinými slovy, jde o setkání se záměrem a) spáchat trestný čin s použitím neskrývané síly, nebo b) provést společný zákonný či nezákonný plán nepovoleným způsobem, který pravděpodobně vyvolá dojem porušení pořádku. Nezákonné shromažďování je setkání nejméně pěti (5)

osob s cílem dopustit se takového jednání, které zakládá výtržnost nebo srocení, nebo zákonné spolčení nejméně pěti (5) osob, které se domluví, že se takového jednání dopustí. Trestní zákoník Kansasu, 21-4102. *Viz také Assembly, right of; Riot.*

Unlawful belligerents. Tajný válečný nepřítel. Nepřítel, který překročí hranice Spojených států s úmyslem poškozovat válečný průmysl a dodávky, který nemá stejnokroj či jiné označení svého postavení válečného nepřítel, nebo který takové označení odloží po vstupu na území USA. *Ex parte Quirin*, App. D.C., 317 U.S. 1, 63 S. Ct. 2, 15, 87 L. Ed.3.

Unlawful detainer. Neoprávněné zadržení cizí věci. Neodůvodněné zadržení cizí věci osobou, která ji původně nabyla oprávněně, ovšem jejíž majetkové právo mezitím skončilo, a která odmítá opustit nemovitost, např. v případě nájemníka přebývajících po skončení nájmu a navzdory požadavkům pronajímatele. *Brandley v. Lewis*, 97 Utah 217, 92 P.2d 338, 339. Žaloby na „neoprávněné zadržení cizí věci“ se zabývají jen právem držby a od vypuzení z držby (ejectment) se liší tím, že se nezjišťuje konečná otázka právního nároku či vlastnictví. *Viz také Detainer; Ejectment; Eviction; Forcible detainer; Forcible entry and detainer; Process (Summary process).*

Unlawful detainer proceeding. Řízení o neoprávněném zadržení cizí věci. Zákonný postup, pomocí něhož může majitel nemovitosti dosáhnout soudní vystěhování nájemníka, který neplatí nájem. *Viz Unlawful detainer.*

Unlawful entry. Protiprávní vstup. Vstup na pozemek bez použití síly, ovšem bez oprávnění a podvodně, nebo pomocí jiného protiprávního činu.

Unlawfully. Nezákonně, protiprávně, ilegálně — *Viz Criminal; Unlawful act.* Tento výraz se často vyskytuje v žalobách při popisování provinění. V minulosti bylo jeho použití nezbytné, když v common law dotyčný trestný čin neexistoval nebo když zákon v definici trestného činu toto slovo použil. Jeho použití však nebylo nutné, když dotyčný trestný čin existoval v common law a byl zjevně nezákonný.

Unlawful picketing. Nezákonně obsazení závodu při stávce. *Magill Bros. v. Building Service Employees' International Union*, 20 Cal.2d 506, 127 P.2d 542, 543. Obsazení továrny, které zahrnuje falešné výpovědi či klamné vyličení skutečností. *Wiest v. Dirks*, 215 Ind. 568, 20 N.E.2d 969, 971. Dochází k němu, když se k přesvědčování dělníků k tomu, aby pokračovali v práci nebo aby stávkovali, použije síla či násilí. *Ex parte Bell*, 37 Cal. App.2d 582, 100 P.2d 339, 343. Příkladem může být obsazení závodu v rozporu s 29 U.S.C.A. § 158 (b) (4) (ii) (B); N.L.R.B. v. Omaha Bldg. and Const. Traders Council, 856, F.2d 47 (8.Cir.); obsazení továrny v rozporu s 29 U.S.C.A. § 158 (b) (7) (A) a (C); N.L.R.B. v. Local 3, Intern. Broth. of Elec. WKRS., C.A.2 861 F.2d 44. *Viz také Secondary boycott; Picketing.*

Unless. Jestliže ne, kromě, kdyby ne, ledaže, pokud ne. Výhrada nebo možnost změny rozhodnutí za podmínky, že dojde k jisté události. Podmíněný slib. Hypotaktická spojka vedlejší a hlavní věty. *Kansas City Structural Steel Co. v. L.G. Barcus & Sons, Inc.*, 217 Kan. 88, 535 P.2d 419, 423.

Unless lease. Podmíněný pronájem. Dohoda o pronájmu nalezitě ropy či plynu, která stanoví, že pronájem

bude od počátku neplatný a nájemce bude automaticky zbaven odpovědnosti, když nezačne s těžbou nebo nezaplatí rentu. V dohodě o pronájmu je třeba výslovně uvést, že pronájem se stane od počátku neplatným, jestliže nájemce nezačne s těžbou nebo nezaplatí uvedenou rentu. Když ve smlouvě o pronájmu ropného naleziště stojí před popisem žádoucího jednání spojka „jestliže ne“, neukládá taková smlouva povinnost uskutečnit uvedené jednání. *McCraab v. Moulton*, C.C.A. Mo., 124 F.2d 689, 691.

Unlimited. Neomezený, neohraničený.

Unliquidated. Nejištěný, co se týče částky, neurčený, neoceněný, nelikvidovaný, nevyrovnaný, např. nelikvidovaná náhrada škody. *Dacies v. Turner*, 61 Ga. App. 531, 6 S.E.2d 356, 358.

Unliquidated claim or demand. Nevymezený nárok či pohledávka. Nárok, který nebyl s konečnou platností vymezen, co se týče odpovědnosti nebo rozsahu škod. Za nevymezený dluh nebo pohledávku se považuje taková pohledávka nebo dluh, jejíž částka je sporná. *Paulsen Estate v. Naches—Selah irr. Dist.*, 190 Wash. 205, 67 P.2d 856, 858. Pro účely pravidla, které říká, že prejudiciální prospěch se povoluje, jestliže je nárok vymezen, nikoli však když nárok není vymezen, se za „nevymezený“ nárok považuje takový, když částku škody nelze vypočítat jinak, než na základě rozporuplných důkazů, závěrů a výkladů. *Town of Longboat Key v. Carl E. Wildell & Son*, Fla. App., 362 So.2d 719, 723. *Viz rovněž Unliquidated.*

Unliquidated damages. Nevymezené škody. Škody, které nebyly určeny či vyčísleny. Škody, jejichž výše nebyla určena s přiměřenou jistotou, u nichž bylo zjištěno jen právo žalujícího na náhradu. Škody, jejichž výši nelze stanovit pouhým matematickým výpočtem. *Costello v. Hartford Institute of Accounting, Inc.*, 193 Conn. 160, 475 A.2d 310, 314. *Viz také Damages.*

Unliquidated debt. Nevymezený dluh. Nevyrovnaný dluh. Nesplněná platební povinnost, nebo situace, za níž dojde mezi stranami v dobré víře ke sporu o výši dluhu. *Srovnej Liquidated debt.*

Unlisted security. Neburzovní (nekótovaný) cenný papír. Cenný papír, který není na seznamu cenných papírů, s nimiž se obchoduje na oficiální burze (např. Newyorské burze). Jde tedy o cenný papír, s nímž se obchoduje na přepážkovém trhu.

Unlivery. Vykládka lodě. Výraz z námořního práva, který označuje vyložení nákladu z lodě na správném místě určení.

Unloading. Vykládka. Akt vyložení nákladu. *American Oil & Supply Co. v. United States Casualty Co.*, 19 N.J. Misc. 7, 18 A.2d 257, 259. Jestliže má být klauzule o vykládce v pojistných smlouvách o odpovědnosti motorových vozidel interpretována v souladu s tzv. „pravidlem dokončené operace“, musí pokrývat celý proces pohybu zboží na vozidle a poté z vozidla na místo, kde má pojištěná osoba dodávku odevzdat. *Pacific Auto. Ins. Co. v. Commercial Cas. Ins. Co. of N.Y.*, 108 Utah 500, 161 P.2d 423. Existují ovšem další dvě pravidla, neboli doktríny, které některé soudy používají na klauzuli o vykládce v pojistných smlouvách. Jedné se říká „coming to rest“ (pravidlo uložení do klidové polohy) a druhé „continuous passage“ (pravidlo pokračujícího převozu). Obecně se však soudí, že pravidlo dokončené operace je modernější a podporují to i výsledky případů

z nedávné doby. *London Guarantee & Acc. Co. v. C.B. White & Bros.*, 188 Va. 195, 49 S.E.2d 254. Při zjišťování, zda je činnost „vykládkou“ ve smyslu pojistné smlouvy, která pojišťuje odpovědnost vyplývající z nakládky a vykládky nákladního vozidla, se postupuje podle pravidla „dokončené operace“, podle něhož „vykládka“ zahrnuje všechny operace nutné v dané situaci k uskutečnění kompletní dodávky zboží; počet dočasných zastávek či míst k odpočinku přitom není materiální. *Manhattan Fire & Marine Ins. Co. v. Travelers Ins. Co.*, 66 Cal. App.3d 794, 136 Cal. Rptr. 400, 402. „Nakládka a vykládka“ v pojištění majitelů domů, které vylučuje pojištění osobní odpovědnosti za „nakládku a vykládku“ automobilů, se přimárně týká věcí převážných z jednoho místa na jiné, alespoň dočasně konečné místo dodávky. *Morari v. Atlantic Mut. Fire Ins. Co.*, 10 Ariz. App. 142, 457 P.2d 304, 306. „Vykládka“, tak jak se tento pojem používá v pojištění odpovědnosti motorových vozidel, je dokončena, když dodavatel složí materiál z vozidla, přestane s ním manipulovat a dodá jej do rukou příjemce v určeném místě dodávky, i když jej poté musí příjemce, nebo někdo z jeho pověření, dopravit do dalšího místa. *General Acc. Fire & Life Assur. Corp. v. Liberty Mut. Ins. Co.*, Fla. App., 260 So.2d 249, 255.

Unlooked for mishap or untoward event. Neočekávaná nehoda nebo nešťastná událost. Událost, k níž dojde neočekávaně a nepřírozně, a která vybočuje z běžného chodu událostí.

Unmarketable title. Neprodejný, neobchodovatelný právní titul. Nastává, když nabyvatel akceptuje nabízený vlastnický titul, který ho vystaví dosti velké pravděpodobnosti obtížného právního sporu s možností značné ztráty. Stačí, když se poskytne tak, že by to neakceptovala průměrně opatrná osoba znalá faktů a vědomá si právních otázek obsažených v daném případě, třebaže vlastnický titul nemusí být sám o sobě vadný. *Stover v. Whiting*, 157 Mich. App. 462, 403 N.W.2d 575, 578. Nastává, když existují podstatné vady, a když jsou známy skutečnosti, které vzbuzují vážné pochybnosti o vlastnickém titulu. *Schul v. Clapp*, 154 Kan. 372, 118 P.2d 570, 574. Vlastnický titul je „neobchodovatelný“ či „neprodejný“, když jeho povaha vystavuje nabyvatele riziku právního sporu, a když existují nevyřešené eventuální zájmy třetích stran. *Boecher v. Borth*, 377 N.Y.S.2d 781, 784. Slovní hříčky a drobné vady, které může důmyslný právník vznést proti právnímu titulu, z něj samy o sobě nečiní „neprodejný právní titul“. *Barret v. McMannis*, 153 Kan. 420, 110 P.2d 774, 778. *Srovnej Marketable title.*

Unmarried. Neženatý, nevdaná. Primární význam tohoto termínu označuje osobu, která nebyla nikdy ženatá (vdaná). Jde ovšem o pružný termín a lze jej vykládat i tak, že se jedná o osobu, která nemá manžela či manželku v době, o které se mluví; např. vdova, vdovec, rozvedený či rozvedená.

Unnatural offense. Nepřírozený trestný čin. Hanebný čin proti přírodě, např. perversní pohlavní styky nebo homosexualita.

Unnatural will. Nepřírozená vůle. Výraz, který se používá pro odkázání dědictví či jeho velké části ve prospěch cizích osob, s vyloučením přírodních dědiců zůstavitele bez zjevného důvodu.

Unnecessary. Zbytečný, nikoli absolutně nutný. Jak okolnosti daného případu nevyžadují.

Unnecessary hardship. Přílišná tvrdost. K zjištění důvodu pro poskytnutí výjimky z vyhlášek o územním plánování postačí, když se prokáže, že fyzická charakteristika nemovitosti nedovoluje její použití k žádnému povolenému účelu; charakteristika oblasti je taková, že majetek nemá pro jakýkoli povolený účel žádnou nebo jen obstarovací hodnotu. *Eighteenth & Rittenhouse Associates v. Zoning Bd. of Adjustment*, 26 Pa. Cmwlth. 554, 364 A.2d 973, 975. Ve vyhláškách o územním plánování upravujících povolení výjimky z toho důvodu, že pozemek nemůže přinášet přiměřený zisk, jestliže se bude používat jen pro účely povolené v dotyčné zóně, existuje přílišná tvrdost tehdy, když majitel pozemku dá závazek kvůli unikátním okolnostem, a nikoli kvůli celkovým podmínkám v okolí, a když užití pozemku, o jehož povolení se žádá, nezmění základní charakter lokality. *Clacagno v. Town Board of Webster*, 265 App. Div. 687, 41 N.Y.S.2d 140, 142. Bylo rovněž stanoveno, že kritérium „přílišné tvrdosti“ podmínek územního plánovací vyhlášky spočívá v tom, zda omezení užívání je natolik nepřiměřené, že to zakládá svévolné překážení výkonu základních práv na soukromý majetek. *Scaduto v. Town of Bloomfield*, 127 N.J.L. 1, 20 A.2d 649, 650. *Viz také Variance (Zoning).*

Un ne doit prise advantage de son tort demesne. Pachatel nesmí mít prospěch ze svého deliktu.

Uno absurdo dato, infinita sequuntur. Když se povolí jeden nesmysl, bude následovat nekonečný počet nesmyslů.

Uno actu. Lat. Jedním činem, jedním aktem.

Unoccupied. Neobsazený. V pojistkách proti požáru jde o zproštění pojišťovatele odpovědnosti v případě, že obydli je „neobsazeno“, tj. když se nepoužívá jako byt, když se již nepoužívá pro obvyklé účely obytné budovy nebo jako bydliště, a když se do něho obvykle nikdo nevrací a nikdo se v něm obvykle nezastavuje. Pouhá dočasná nepřítomnost obyvatele obytného domu, kteří mají v úmyslu vrátit se do něj, nedělá z obytné budovy „neobsazenou“ budovu. *Foley v. Sonoma County Farmers' Mut. Fire Ins. Co.*, 18 Cal.2d 232, 115 P.2d 1, 2, 3. *Viz Occupation.*

Uno flatu. Lat. Jedním dechem. *Uno flatu, et uno intuitu.* Jedním dechem a jedním pohledem.

Unprecedented. Bezprecedentní, nebývalý, nový, neobvyklý, bezpříkladný.

Unprecedented rainfall. Nebývalé srážky. Neobvyklé a výjimečné dešťové srážky, které nemají obdobu v minulosti dotčeného území, nebo takové, které nelze přiměřeně pravděpodobně očekávat v budoucnosti znovu.

Unprofessional conduct. Neprofesionální chování. Chování, které se podle všeobecného mínění považuje za neprofesionální, protože je nemorální, neetické nebo nečestné. *State Board of Dental Examiners v. Savelle*, 90 Colo. 177 8 P.2d 693, 697. Chování, které porušuje etický kodex či normy profese (např. Model Rules of Professional conduct, Modelová pravidla profesionálního chování) nebo chování, které je nehodné příslušníka profese s dobrou reputací. Zahrnuje porušení povinnosti, kterou nařizuje etika povolání. V zákonech, které vyhláší normy profesionálního chování pro právníky, označuje tento termín takové chování, které podléhá disciplinárním sankcím. *Hawk v. Superior Court In and For Solano County*, 42 C.A.3d 108, 116 Cal. Rptr. 713, 721. *Viz Rules of Professional Conduct.*

Unqualified opinion. Nekvalifikovaný posudek. Posudek o revizi účtů, v němž se diplomovaný auditor spojil s konstatováním, že finanční výkazy byly předloženy a jsou v souladu s minuloročními výkazy, jakož i s konstatováním, že revize účtů byla provedena v souladu s obecně přijatými auditorskými normami.

Unques. Práv. fr. Vždy. *Ne unques* — nikdy.

Unques prist. Práv. fr. Vždy připraven. Jiný výraz pro *tout temps prist*.

Unrealized profit or loss. Nerealizovaný zisk nebo ztráta. Příkladem může být ohodnocení zásob. Když se cena zásob zvýšila a zásoby se neprodaly, zisk se považuje za „papírový“ čili nerealizovaný.

Unrealized receivables. Nerealizované pohledávky. Prostředky, které daňový poplatník vydělal, ale ještě nedostal. Použije takovou metodu účtování, aby se tyto částky nestaly součástí daňového základu.

Unreasonable. Nerozumný, neracionální, nesmyslný, nemoudrý, absurdní, hloupý. *Souther Kansas State Lines Co. v. Public Services Commission*, 135 Kan. 657, 11 P.2d 985, 987. Nepřiměřený, přílišný, přemrštěný, neodůvodněný. *Cass v. State*, 124 Tex. Cr. R. 208, 61 S.W.2d 500. Svévolej, kapriciózní. *Harris v. State Corporation Commission*, 46 N.M. 352, 129 P.2d 323, 328.

Unreasonable appreciation. Nepřiměřené zhodnocení výnosu z cenných papírů. Používá se často v souvislosti s obchodovatelnými cennými papíry. Papírový zisk. *Viz také Equity*.

Unreasonable compensation. Nezdůvodněná, nepřiměřená odměna. Podle Daňového zákona (Internal Revenue Code) se povoluje odpis „přiměřených“ platů a dalších odměn za skutečně poskytnuté osobní služby. Odpis z daně se nepovoluje, když je odměna „nadměrná“ (tj. „nepřiměřená“). Problém nepřiměřených odměn se obvykle zužuje jen na uzavřené korporace, které mají motiv pro výplatu zisků v té či oné formě odčitatelných z daňového základu. Odčitatelné odměny se tak stávají přitažlivou náhražkou neodčitatelných dividend, když jsou akcionáři rovněž zaměstnanci korporace.

Unreasonable decision. Nerozumné rozhodnutí. Tento výraz se dá použít na rozhodnutí správního orgánu jen tehdy, když jsou předloženy důkazy jednoznačně přesvědčivé pro všechny rozumně uvažující osoby. *South Cent. Bell Telephone Co. v. Public Service Com'n, Ky*, App. 702 S.W.2d 447, 451.

Unreasonable refusal to submit to operation. Nerozumné odmítnutí podrobit se operaci. Odmítnutí zraněného zaměstnance podrobit se operaci je nerozumné, protože jej zbavuje práva na mzdu, jestliže se ukáže, že jednoduchá operace bez vážného utrpení či nebezpečí by vedla k podstatnému zlepšení jeho tělesného zdraví. *Black Star Coal Co. v. Surgener*, 297 Ky. 653, 181 S.W.2d 53, 54.

Unreasonable restraint of trade. Přílišné omezování obchodu. Pro účely Shermanova antitrustového zákona (15 U.S.C.A. § 1) je omezování obchodu „přílišné“, jen když má za následek značný antikonenční efekt. *Kerasotes Michigan Theatres, Inc. v. National Amusements, Inc.* D. C. Mich., 658 F. Supp. 1514, 1518. Závěr, že omezování obchodu (tj. volné konkurence) je přílišné, se může zakládat na 1. povaze či podstatě smluv, nebo 2. průvodních okolnostech vzbuzujících závěr či předpoklad, že jejich záměrem bylo omezovat konkurenci a zvýšit ceny. Tento test se omezuje jen na posouzení dopadu na konkurenční podmínky. *National Society of Professional Engineers v. United States*, 435 U.S. 679, 690, 98 S. Ct. 1355, 1364, 55 L. Ed.2d 637. Ve smyslu Shermanova zákona zahrnuje tento termín dohodu o stanovení cen zboží v mezistátním (meziamerickém) obchodě. *American Tobacco Co. v. U.S., C.A. Ky.*, 147 F.2d 93, 108. To znamená jakoukoli machinaci či domluvu, která přímo ovlivňuje ceny nebo cenovou strukturu a jejímž cílem je předražování. *United States v. Walham Watch Co.*, D.C.N.Y., 47 F. Supp. 524, 531. *Viz Price-fixing; Restraint of trade; Robinson-Patman Act.*

Unreasonable restraint on alienation. Nesmyslné omezování převodů. Tento čin vzniká darováním absolutního vlastnického práva na majetek s podmínkou, která takovému vlastnictví odebírá jeho charakteristické vlastnosti.

Unreasonable search and seizure. Neodůvodněná prohlídka a zabavení. *Viz Exclusionary Rule; Fourth Amendment; Probable cause; Search.*

Unrelated business income. Příjem z nesouvisejícího podnikání. Příjem, který přiznává organizace, jež byla zproštěna daňové povinnosti z činnosti, která nemá souvislost, jejím posláním. Nesouvisející příjem získává například lékárna, která sídlí v nemocnici. I.R.C. § 511. Aby byl příjem organizace, která má výjimku z daňové povinnosti, uznán za „zdanitelný příjem z nesouvisejícího podnikání“, musí příjem vznikat z činnosti, která je obchodem nebo podnikáním a tato činnost nesmí věcně souviset s účelem výjimky a osvobozená organizace musí dotyčný obchod či podnikání provozovat běžně. *Oklahoma Cattleman's Ass'n v. U.S., D.C. Okl.*, 310 F. Supp. 320, 321.

Unrelated business income tax. Daň z příjmu z nesouvisejícího podnikání. Daň, která se odvádí ze zdanitelného příjmu z nesouvisejícího podnikání organizace osvobozené od daňové povinnosti. *Viz Unrelated business income.*

Unrelated offenses. Nesouvisející provinění. Porušení zákona, které nemá souvislost se žalovaným proviněním. Důkazy o jiných trestných činech, delikttech či skutcích nejsou přípustné k prokazování charakteru osoby, s cílem prokázat, že jednala v souladu s těmito nesouvisejícími proviněním. Lze je ovšem připustit za jiným účelem, například jako důkaz motivu, příležitosti, záměru, přípravy, plánu, znalosti, identity a nepřítomnosti omylu či náhody. Federální pravidla důkazního řízení (Fed. Evid. R.) 404(b).

Unresponsive evidence. Odpověď, která nereaguje na položenou otázku. V důkazním řízení jde o odpověď, která je irelevantní ke vznesené otázce.

Unruly and dangerous animals. Divoká a nebezpečná zvířata. Ve smyslu zákona jde o taková zvířata, která mohou pravděpodobně způsobit újmu jiným domácím zvířatům a lidem.

Unsafe. Nezabezpečený, nejistý.

Unsatisfied judgment funds. Prostředky na vynutitelné (soudem uznané) neuspokojené pohledávky. Fond vytvářený v některých státech USA na základě zákona, s cílem poskytnout náhradu osobám, které vznesly nároky vyplývající z automobilových nehod, a které nebyly schopny je inkasovat od stran odpovědných za nehody kvůli tomu, že tyto strany nebyly pojištěny nebo nebyly finančně schopny platit. *Viz také Uninsured motorist coverage.*

Unseaworthy. Neschopný plavby po moři. Plavidlo neschopné vydržet nebezpečí cesty po moři. *Fireman's Fund Ins. Co. v. Compania e Navegacion, Interior, S.A., C.C.A. La.*, 19 F.2d 493, 495. Stav vyplývající z vady na trupu, zařízení, příslušenství a v některých případech i posádky lodě. *Klarman v. Santini, D. C. Conn.*, 363 F. Supp. 910, 915. Plavidlo, od něhož nelze přiměřeně očekávat, že dokončí cestu. *Interlake Iron Corporation v. Gartland S.S. Co., C.C.A. Mich.*, 121 F.2d 267, 269, 270. Plavidlo, které není řízené kvalifikovanou posádkou nebo na němž nejsou náležitě navigační mapy. Plavidlo je však mořeschopné, když je možno závadu odstranit na místě a v krátké době pomocí dostupného materiálu. *Middleton & Co. (Canada) Limited v. Ocean Dominion Steamship Corporation, C.C.A.N.Y.*, 137 F.2d 619, 622. *Srovnej Seaworthy.*

Unsecured debt. Nezajištěný dluh. Dluh, který není zajištěn zastavenou zárukou nebo dohodou o záruce.

Unsolemn war. Neformální válka. Válka vedená bez vyhlášení; nedokonalá válka. *People v. McLeod*, 1 Hill, N.Y., 409, 37 Am. Dec. 328.

Unsolemn will. Neformální vůle. V kontinentálním právu jde o poslední vůli, v níž není ustanoven vykonavatel.

Unsound mind. Nesvéprávná, nepřičetná mysl. Neprávnický termín označující osobu, která je v důsledku choré mysli neschopna řídit sebe a své záležitosti. Tento termín proto zahrnuje i choromyslné osoby (*viz Insanity*). Nastává, když je osoba do značné míry zbavena schopnosti rozumně uvažovat, nebo když není schopna chápat a jednat v běžných životních záležitostech. *Oklahoma Natural Gas Corporation v. Lay*, 175 Okl. 75, 51 P.2d 580, 582. Výstřednost, zanedbanost, nečistota a zanedbaný oděv či tělo, jakož i protivné a odporne zvyky nezakládají nepřičetnou mysl. *Viz také Capacity.*

Untenatable. Neobyvatelný. Výraz, který se často vyskytuje v zákonech o vztazích mezi vlastníky nemovitostí a nájemníky a označuje stav pronajatých prostor, které nejsou vhodné pro bydlení. *Viz také Warranty (Warranty of habitability).*

Unthrif. Marnotratník. 1 Bl. Comm. 306

Until. Až do. Časová spojka, která ohraničuje čas mezi tím, co bylo, a tím, co bude následovat. Slouží ke stanovení časového momentu nebo události, po níž přestane existovat to, co předcházelo. *Empire Oil and Refining Co. v. Babson*, 182 Okl. 336, 77 P.2d 682, 684.

Untoward event. Nešťastná událost. *Viz Unlooked for mishap or untoward event.*

Untrue. Nesprávný, nepravdivý, na první pohled nepřesný, ne však nezbytně zlovolně falešný. Výpověď je „nepřesná“, když nevyjadřuje věci přesně tak, jak jsou. *Zolintakis v. Equitable Life Assur. Soc. of United States, C.C.A. Utah*, 108 F.2d 902, 905. *Viz Misrepresentation.*

Unumquodque dissolvitur eodem ligamine quo ligatur. Každá povinnost se ruší stejně vážně, jako se přijímá.

Unumquodque eodem modo quo colligatum est, dissolvitur, — quo constitur, destruitur. Všechno se rozkládá i skládá stejnými prostředky — ničí se stejnými prostředky, jakými se vytvořilo.

Unumquodque est id quod est principalis in ipso. Hlavní součástí věci je věc samotnou.

Unumquodque principiorum est sibimetipsi fides; et perspicua vera non sunt probanda. Každý obecný princip (nebo zásada zákona) ručí sám za sebe; věci zcela jednoznačné se nemusejí dokazovat.

Unus nullus rule, the. Pravidlo důkazního řízení v římském právu, že svědectví jednoho svědka se rovná svědectví žádného svědka.

Unusual. Neobvyklý, nezvyklý, zřidkavý. *Thompson v. Anderson*, 107 Utah 331, 153 P.2d 665, 666.

Unusual punishment. Neobvyklý trest. *Viz Corporal punishment; Punishment (Cruel and unusual punishment).*

Unvalued policy. Pojistka bez hodnoty. Pojistná smlouva, která neobsahuje hodnotu pojištěného majetku a v případě ztráty se musí dohodnout nebo prokázat. *Hartford Live Stock Ins. Co. v. Gibson*, 256 Ky. 338, 76 S.W.2d 17, 18.

Unwholesome food. Nezdravé, škodlivé jídlo. Potraviny nevhodné k jídlu, které mohou uškodit.

Unworthy. Nevhodný, co nemá vhodné vlastnosti či hodnotu.

Unwritten law. Nepsané právo. Ta část práva, kterou se řídí a kterou vykonávají soudy, aniž by byla přijata a vyhlášena ve formě zákona či vyhlášky. Patří sem i nekodifikovaná část obecného práva, obecné a konkrétní obyčeje, které mají sílu zákona, a dále pravidla, principy a zásady vytvořené soudními precedenty či řadou shodných rozhodnutí soudů. *Viz také Natural law.*

UPA. Jednotný zákon o obchodních společnostech. *Uniform Partnership Act.*

Upkeep. Udržování, oprava; provádění údržby nebo oprav.

Uplands. Pozemky hraničící na rozvodí.

Uplifted hand. Zdvížená ruka. Předloktí zdvižené k nebi. Jde o jednu z forem přísahy, místo položení ruky na bibli.

Upper bench. Nejvyšší soudní stolice. Název pro královskou soudní stolicí v Anglii v letech 1649 až 1660, tj. v období commonwealthu. *Viz 3 Bl. Comm. 202.*

Upset price. Nejnižší podání. Minimální cena, za níž se na aukci nabízí zboží či pozemek. Při rozhodování o propadlé hypotéce musí rozsudek uvést minimální cenu, která bude dostatečná k pokrytí soudních nákladů, odměny správci majetku, závazků, odčitatelných částek od výnosů a veškerých nerozhodnutých nároků, které budou vyrovnány před prodejem.

Upstreaming. „Pumpování“. Praxe, kterou používají mateřské korporace, když využívají prostředky a další aktiva dceřiných společností pro vlastní potřeby, které nemají nevyhnutelně souvislost s potřebami dceřiných společností.

U.R. Začáteční písmena „uti rogas“ — at' je po vašem. Římané tímto způsobem označovali hlasovací lístky, když souhlasili s návrhem zákona nebo s kandidátem.

Urban. Městský. V rámci města. Pochází z latinského „urbanis“. *City of South Pasadena v. City of San Gabriel*, 134 Cal. App. 403, 25 P.2d 516.

Urban homestead. Městská usedlost. *Viz Homestead.*

Urban renewal. Obnova města, asanace. Široký termín zahrnující rozvojový plán, v němž se uvádí lokální cíle, jako jsou vhodné využívání pozemků, z kvalitativní dopravy a veřejných služeb, oddechové zóny, komunální služby atd. Zahrnuje i získání tzv. vzdušného práva na dálnice a silnice, které mají zhoubný vliv na bydlení lidí s nízkými či skromnými příjmy.

Urban servitude. Městská služebnost. Institut kontinentálního práva. Jde o služebnost pro budovy a výstavbu domů, jako např. právo na světlo a vzduch, nebo právo na stavbu domu, z něhož bude stékat dešťová voda na sousední dům.

Urbs. Lat. Město obehnané zdi. Někdy nahrazuje výraz *civitas* a označuje obyvatele nebo obojí — město i obyvatele. Z titulu svého speciálního postavení se výrazem *urbs* označoval především Řím.

Ure. Práv. fr. Realizace, praxe. *Mis en ure* — uskutečněný.

URES. Uniform Reciprocal Enforcement of Divorce Act. Jednotný zákon o vzájemném uznávání rozvodů.

U.S. Zkratka pro „United States“ (Spojené státy).

Usage. Vžitá praxe. Rozumný a zákonem neodporující zvyk v daném místě, který buď strany znají, nebo který je natolik rozšířený a obecný, že se musí předpokládat, že strany budou podle něj jednat. *Electrical Research Products v. Gross*, C.C.A. Alaska, 120 F.2d 301, 305. Ustálený postup či způsoby chování, kterými se řídí jisté odvětví či profese, nebo jednotlivé kroky takové praxe. *Turner v. Donovan*, 3 Cal. App.2d 485, 39 P.2d 858, 859. Vžitou praxi nelze dokázat pomocí izolovaných případů. Musí být určitá, jednotná a obecně známá. *Unkovich v. New York Cent. R. Co.*, 128 N. J. Eq. 377, 16 A.2d 558, 561. Obvyklý postup uplatňovaný v rámci geografické oblasti či sociální skupiny. Jde o takové chování, které se vyskytlo již mnohokrát. K tomu, aby mohla řídit smluvní strany, musí ji strany přijmout za vlastní, nebo jim musí být známa, nebo o ní musí vědět osoby v jejich okolí. *Sam Levitz Furniture Co. v. Safeway Stores, Inc.*, 10 Ariz. App. 225, 457 P.2d 938, 941. *Viz také* Custom and usage; Local usage; Trade usage.

Rozdíl mezi vžitou praxí a obyčejem. Vžitá praxe je opakování činů a od úzu (obyčej) se liší tím, že úzus je nepsaným zákonem či obecným pravidlem vyplývajícím z opakování. Může tedy existovat vžitá praxe bez úzu, nemůže však existovat úzus bez vžití praxe, která by zvyku předcházela. *U.S. for Use of E & R Const. Co., Inc. v. Guy H. James Const. Co.*, D. C. Tenn., 390 F. Supp. 1193, 1209. Od úzu se vžitá praxe liší tím, že svou účinnost odvozuje od souhlasu stran v transakci a je tedy důležitá jen při konsensuálních dohodách, zatímco „úzus“ odvozuje svou účinnost z toho, že její převzal zákon, je závazný bez ohledu na projev souhlasu zainteresovaných stran a má svůj význam ve všech právních odvětvích. *Gulf Refining Co. v. Universal Ins. Co.*, C.C.A.N.Y., 32 F.2d 555, 557.

Fair usage. *Viz* Fair use doctrine.

General usage. Všeobecně zaužívaná praxe. Postup převládající v celé zemi, kterým se obecně řídí daná profese nebo odvětví a nemá charakter místního zvyku.

Usage of trade. Odvětvová uzance, obchodní uzance. Převládající a akceptované zvyky v rámci konkrétního odvětví. Předpokládá se, že obchodníci znají vžitou praxi svého oboru. Odvětvová uzance jsou takové metody a způsoby jednání, které se běžně dodržují v rámci

daného místa, povolání či odvětví, což zdůvodňuje očekávání, že budou dodrženy i v dané transakci. *Viz* U.C.C. § 1—205(2). *Viz také* Course of dealing; Trade usage.

Usance. Směnečná lhůta. V obchodním právu jde o lhůtu stanovenou vžitou praxí nebo obyčejem nebo obvyklými zvyky obchodování mezi zemí, kde byla směnka vystavena, a mezi zemí, kde je směnka splatná. V některých zemích je to měsíc, v jiných dva či tři měsíce a v dalších zase dva týdny.

U.S.C. *Viz* United States Code.

U.S.C.A. *Viz* United States Code Annotated.

U.S.D.C. United States District Court. Federální distriktní soud.

Use, v. Využit, použít, realizovat cíl prostřednictvím něčeho. *State v. Howard*, 221 Kan. 51, 557 P.2d 1280, 1281. Termín „užívat“ narkotika znamená v zákonné definici trestného činu užívání narkotik, vpichování nebo polykání kontrolované látky nebo narkotika. *People v. Jones*, 5 Dist., 189 C.A.3d 398, 234 Cal. Rptr. 408, 412.

Use, n. Použití, využití. Akt použití nebo stav využití. Aplikace, jako např. použití pera. Využívání, např. opotřebení v důsledku běžného používání. *Berry—Kofron Dental Laboratory Co. v. Smith*, 345 Mo. 922, 137 S.W.2d 452, 454, 455, 456. Posloužení k účelu; *Brown v. Kennedy*, Ohio App., 49 N.E.2d 417, 418. Použít, aplikovat něco pro daný účel. *Beggs v. Texas Dept. of Mental Health and Mental Retardation*, Tex. Civ. App. 496 S.W.2d 252, 254. Využit něco k dosažení cíle. *State v. Howard*, 221 Kan. 51, 557 P.2d 1280, 1281. Důvěra vložená v nájemce půdy, že s ní bude zacházet v souladu se záměrem *cestui que use*, a dovolit mu ponechat si výnos. 2 Bl. Comm. 328. Takové užívání majetku, které se skládá z jeho využívání, obsazení a uplatnění. *Central Sur. & Ins. Corp. v. Anderson*, Tex. Civ. App., 446 S.W.2d 897, 903. Právo osoby, která se nazývá „*cestui que use*“, ponechat si výnosy z půdy, na kterou má jiná osoba vlastnické právo, spolu s povinností chránit ji a udržovat ji v kvalitním stavu podle instrukcí osoby *cestui que use*. **Uživací právo (use) a svěřenecký vztah (trust)** jsou jen různé stránky stejné věci. Právo užívání (čili užitek z držby) se týká především zájmů uživatele a svěřenecký vztah se týká především nominálního vlastnictví. Oba tyto termíny se ovšem používají ve zcela jiném významu. Slovo „use“ se používá k označení nabytého práva držby na základě zákona nebo k označení vzniku takového práva před přijetím zákona o užívání, protože, kdyby byl zákon přijat předtím, stal by se zákonným právem ze zákona. Slovo „trust“ se od přijetí zákona o užívání používá k označení vztahu mezi stranou nadanou zákonným vlastnickým titulem (ať již na základě zákona či jinak) a stranou, která může využívat plody majetku, o níž se až do přijetí zákona o užívání tvrdilo, že má „spravedlivé“ (ekvitní) právo. *Viz také* Beneficial use; Best use; Charitable use; Conforming use; Exclusive use; Highest and best use; Nonconforming use; Public use; Raising a use; Unauthorized use.

Římské právo. Právo získat z věci tolik přirozených plodů, kolik je potřeba k běžné obživě. Liší se od „usufruct“, což je právo nejenom užívat, nýbrž i využívat.

V právu o převodech znamená pojem „use“ doslova „užitek“. Tedy při obvyklém převodu majetku převádí postupitel majetek na nabyvatele k jeho „absolutnímu užívání a užítku“. Stejný význam má toto slovo i ve výrazech „separate use“, „superstitious use“ a „charitable use“.

V hovorové řeči se slovo „use“ používá v tom smyslu, že věc někdo používá, drží, nebo z ní má nějaký prospěch.

Obecně

Cestui que use. Osoba, která užívá a má prospěch z pozemků či najaté nemovitosti, jež jsou ve vlastnictví jiné osoby. Před přijetím zákona o užívacím právu se osobě pověřené správou svobodného pozemkového vlastnictví říkalo „feoffee to use“ a tato osoba měla i nominální neboli zákonný vlastnický titul.

Charitable use. *Viz* Charitable.

Conditional use. Podmíněné užívací právo. *Viz* Special exception.

Contingent use. Eventuální, případné užívací právo. Právo užívání, které vejde v platnost, až když v budoucnu případně dojde k nějaké události. Například když budou pozemky postoupeny k užívání A. a B. poté, co tyto dva uzavřou manželství.

Exclusive use. Vylučné užívací právo. *Viz* samostatné heslo.

Executed use. Vykonané právo užívání. První právo užívání po převodu, jemuž zákon přiznává držbu, a oba tyto prvky, tj. právo užívání a držba, tvoří zákonné vlastnictví. Proto se říká, že zákon vykonává užívání.

Executory uses. Uživací práva, která se mají vykonat. Budoucí práva. Jde o elastická práva, která udělují právní titul na pozůstalost. Například když omezení práva užívání A (zdeděný pozemkový majetek) je zrušitelné omezením práva užívání B., které vznikne v budoucnosti nebo po určité události.

Feeffee to uses. K užívání podle rozhodnutí správce. Osoba, na kterou byla převedena půda „s užívacím právem pro“ třetí osobou. Správce měl nominální čili právní titul, zatímco třetí osoba, které se říkalo „*cestui que use*“ byla oprávněna využívat a mít prospěch z půdy.

Official use. Oficiální právo užívání. Aktivní užívání ještě před přijetím zákona o užívání, které ukládalo zákonnému vlastníku nebo správci určitou povinnost. Například převod na A. s instrukcí prodat majetek a výtěžek rozdělit mezi B, C a D. K tomu, aby mohl A tuto svou povinnost splnit, musel mít zákonné vlastnické právo k majetku.

Passive use. Pasivní užívání. *Viz* Permissive use. (v.t.).

Patent infringement. Porušení patentu. *Viz* Infringement.

Permissive use. Pasivní právo užívání, k němuž se uchýlovali po přijetí zákona o užívání, aby se vyhnuli přísnému zákonu. Jde například o majetek z mrtvé ruky neboli propadlé léno. Byla to cesta, jak obejít zákon — uskutečnit převod na A. k užítí pro B. A. měl jen vlastnický titul a B. užíval prospěch z majetku.

Resulting use. Návrtné právo užívání. Právo užívání z ekvity ve prospěch řenního pána, který odkázal užívací práva bez určení nabyvatele. Návrtné právo užívání vzniká, když se převádí právoplatná držba a výslovně se nestanoví nabyvatel, ani neexistuje důkaz o záměru převoditele. Právo užívání pak zůstává v rukou původního postupitele, protože nelze předpokládat záměr vzdát se majetku a zákon tudíž okamžitě vrací právo na užítí původnímu vlastníku.

Secondary use. Druhotné právo užívání. Užívání, jehož platnost je omezena derogací předcházejícího práva, jinak též „shifting use“ (přecházející užívání). Například převod práva užívání na A. a jeho dědice, s výhradou, že když se B. vrátí z Indie, přejde právo užívání na C. a jeho dědice.

Shifting use. Přecházející právo užívání. Právo užívání, které je omezeno tím způsobem, že přejde na jiného, tj. z jedné oprávněné osoby na jinou poté, co nastane určitá událost. Například užívání je omezeno na A. a jeho dědice s podmínkou, že po návratu B. z Říma bude majetek užívat C. a jeho dědici — jde tedy o přecházející právo užívání, které se převádí samo na C., když dojde k dotyčné události. 2 Bl. Comm. 335. Takové přecházející právo užívání je obvyklé u všech vypořádání. Při vypořádání manželství patří právo prvního užítí vždy vlastníku majetku až do doby, kdy se ožení (vdá) a poté patří dalším uživatelům. Majetek zůstává u vlastníka až do nového manželství a pak přejde na jině osoby podle pořadí dalších uživatelských práv.

Springing use. Právo užívání, které vznikne při nějaké události v budoucnu, přičemž předcházející užítí není omezeno, a které nenabude platnosti při derogaci jiných práv, než práv dárce.

Statute of uses. Zákon o právu užívání. Anglický zákon vyhlášený v r. 1536 (27 Hen. VIII, c. 10), namířený proti stávající praxi užívání pozemků, který přeměnil vlastnické právo z ekvity na zákonný vlastnický titul neboli absolutní vlastnictví s právem držby. Zákon „vykonává užítí“, tj. ruší právo správce na užívání a vyhláší osobu *cestui que use* za absolutního zákonného vlastníka.

Superstitious use. *Viz* samostatné heslo.

Use and habitation. Užívání a obývání. U převodu nejde o vylučné užívání a obývání, ale o to, že pro určení rozsahu práv jsou rozhodující nezbytné potřeby nabyvatele. *Barret v. Barret*, La. App., 5 So.2d 381, 383.

Use and occupation. Užívání a držba. Název pro žalobu, která je obdobou *assumpsit*, kterou podává vlastník nemovitosti proti osobě, která užívala a držela nemovitost na základě smlouvy a za toto užívání a držbu měla výslovnou či nepřímou povinnost platit, nikoli však na základě takové dohody o nájmu, která by zdůvodnila žalobu o nezaplacený nájem. *Thackray v. Ritz*, 130 Misc. 403, 223 N.Y.S. 668, 669.

Use plaintiff. V common law taková žaloba, kterou vznášá třetí strana ve prospěch jiné osoby. Když tedy nabyvatel předmětu sporu nesmí žalovat svým jménem, bude se žaloba nazývat „A.B. (převoditel) ve prospěch C.D. (nabyvatel) proti E.F.“. V tomto případě se C.D. nazývá „use plaintiff“.

Usee. Osoba, v jejíž prospěch se podává žaloba, jinak nazývaná „use plaintiff“.

Useful. Užitečný, platný. Základní ekvivalent předpokládaný Ústavou a Kongresem pro udělení výsadního monopolu je užitek, který bude mít veřejnost z výjimečně užitečného vynálezu. Již v současné formě musí přinášet konkrétní užitek. *Brenner v. Manson*, 383 U.S. 519, 534, 535, 86 S. Ct. 1033, 1041, 1042, 16 L. Ed.2d 69. Slovem „užitečný“ se míní takový vynález, který se dá využít k nějakému prospěšnému účelu ve společnosti, na rozdíl od vynálezu nelegálního, odporujícího mrávům nebo veřejné morálce.

Useful life. Životnost. V účetnictví a daňové terminologii jde o období, během něhož lze aktivum používat pro tvorbu zisku. Pro účely daně z příjmu je „životnost“ odčitatelného aktiva přiměřeně předpokládaným obdobím, během něhož může aktivum sloužit daňovému poplatníkovi v jeho podnikání nebo při tvorbě příjmu, a proto je nezbytné provést odhad v době, kdy se prostředek poprvé použije. Cohn v. U.S. C.A. Tenn., 259 F.2d 371, 377. Životnost pro účely odpisů amortizace je odhadem; délka životnosti musí být prokázána důkazem, který umožní přiměřeně přesný odhad. Richard S. Miller & Sons, Inc. v. U.S., Ct. Cl., 537 F.2d 446, 455. Termín „depreciable life“, tak jak se používá v zákoně o spotřební dani, je synonymem termínu „useful life“, tak jak se používá pro účely odpisů amortizace v zákoně o dani z příjmu. Matter of 711 Motors, Inc., 56 Hawaii 644, 547 P.2d 1343, 1347.

Usefulness. Užitečnost, použitelnost. Termín se vztahuje jak k budoucnosti, tak k minulosti.

Use immunity. Imunita vůči použití svědectví. Tento výraz se používá v souvislosti s nařízením soudu, který zavazuje svědky podat svědectví sebeobviňující povahy a současně stanoví, že takové svědectví se nesmí použít jako důkaz v následném stíhání svědka. People v. Koba, 55 Ill. App.3d 298, 13 Ill. Dec. 306, 371 N.Ed.2d 1. Tento druh imunity chrání svědka jen proti skutečnému použití jeho vynuceného svědectví, jakož i proti použití důkazů, které z jeho výpovědi přímo či nepřímo vyplynou, zatímco „transactional immunity“ (v.t.) chrání svědka před veškerým dalším stíháním v záležitosti, v níž svědčil. People v. Sutter, 134 C.A.3d 806, 184 Cal. Rptr. 829, 833. Viz také Immunity.

Use in commerce. Komerční využití. Nezbytný předpoklad pro registraci obchodní známky. Žadatel musí prokázat poctivý záměr používat známku v obchodování se zbožím či službami, pro které žádá registraci, a nikoli jenom proto, aby si vyhradil jistá práva. 15 U.S.C.A. § 1051(b). Viz také Trademark.

User. Uživatel. Skutečný uživatel práv, majetku, licence atd.

Adverse user. Neoprávněný uživatel. Takové užívání majetku uživatelem, při němž se majitele neptá na povolení a ignoruje veškeré uživatelské práva k majetku.

User de action. Práv. fr. Podle zastaralé terminologie jde o podání žaloby.

User fee. Uživatelský poplatek. Poplatek uložený osobám za využívání určité věci. Poplatek ukládaný uživateli služeb poskytovaných státem musí být stanoven jen v rozumné výši, pokrývající úhradu nákladů na výstavbu a údržbu těchto služeb, a může být v souladu s ústavou vyměřen jak domácím, tak mezistátním uživatelům. Evansville—Vanderburgh A.A. Dist. v. Delta Airlines, Inc., 405 U.S. 707, 714, 92 S. Ct. 1349, 1354, 31 L. Ed.2d 620. Soudy takové poplatky obvykle schvalují, pokud nejsou diskriminační nebo nadměrné.

Use tax. Daň z užití. Daň z odbytu, kterou vybírají prodejci v případě, že nakupující má bydliště (sídlu) v jiném státě USA. Daň z užití, spotřeby nebo skladování věcného zboží má obvykle stejnou sazbu jako daň z odbytu a odvádí se proto, aby se zabránilo daňovým únikům cestou nákupu zboží ve státě, který nevyměřuje daň z odbytu, nebo který má u této daně nižší sazbu. Odvod daně z privilegovaného užití (zboží nakoupeného za hranicemi státu) v rámci státu, který vyměřuje daň, jestliže by zboží v tomto státě podléhalo dani z odbytu.

King v. L & L Marine Service, Inc., Mo., 647 S.W.2d 524, 526. Tato daň se obvykle používá jako doplněk k dani z odbytu, s cílem vyloučit velké nákupy ve státech s nižší sazbou daně z odbytu; nutí obyvatele, kteří nakupují za hranicemi státu, platit daň z užití, která se rovná tomu, co ušetří na dani z odbytu. Minneapolis Star and Tribune Co. v. Minnesota Com'r of Revenue, U.S. Minn., 460 U.S. 575, 103 S. Ct. 1365, 1370, 75 L. Ed.2d 295.

Use variance. Viz Variance.

Usher. Výraz byl zřejmě odvozen z francouzského „huis-sier“ a označoval se jím podřízený úředník u některých anglických soudů.

Usher of the Black Rod. Hlavní ceremoniář Sněmovny lordů. Ve starém anglickém právu to byl úředník Sněmovny lordů, jmenovaný královskou listinou. Úřad byl založen v r. 1350. Ceremoniář používal ebenovou hůl zakončenou nahoře zlatým lvem. K jeho povinnostem náleželo žádat o přítomnost lordů ve sněmovně v době, kdy se uděloval královský souhlas se zákony (osobně králem, královnou nebo pověřenou osobou), vykonávat příkazy při uvěznění osob, které se provinily porušením poslanecké imunity, a pomáhat lordům při skládání přísahy a při jejich usazování. Když žádá o přítomnost poslanců Dolní sněmovny ve Sněmovně lordů, musí třikrát zaklepat na dveře. Tato ceremonie pochází z doby, kdy se Dolní sněmovna vzbouřila proti pokusu Karla I. zatknout Pyma, Hampdena a tři další členy Dolní sněmovny v r. 1642.

Using mail to defraud. Využití pošty k podvodu. Ke znakům tohoto trestného činu patří plán či podvodný úskok a využití pošty k provedení či pokusu o uskutečnění takového plánu či úskoku. 18 U.S.C.A. § 1341, Stryker v. United States, C.C.A. Colo., 95 F.2d 601, 604, 605. Trestný čin je dokonán, když se v takovém plánu využije pošty, další průběh událostí již není pod kontrolou. United States v. Ames, D.C.N.Y., 39 F. Supp. 885, 886. Viz Mail fraud.

Using the service of another to pay. Využití služeb jiné osoby k platbě. Tato fráze, tak jak se používá v Zákoně o odměňování za práci (Compensation Act) při definici zaměstnavatele, znamená právo kontrolovat prostředky a způsoby této služby, nikoli výsledek této služby; slovo „služba“ zde má význam vykonání práce ve prospěch jiné osoby. Rutherford v. Tobin Quarries, 336 Mo. 1171, 82 S.W.2d 918, 923.

Uso. Ve španělském právu zvyklost, uzance. Něco, co vyplývá z toho, co lidé říkají a dělají bez přerušování po dlouhou dobu, aniž by jim v tom bylo bráněno.

Usque. lat. Až do. Jde o vylučující výraz. Osvobození od veškerých nároků *usque ad* (až do) určitého dne nepokrývá dluhopis vystavený v ten den. Obvykle se používá v souvislosti s vlastnictvím majetku. V kontextu práva na vzduch soud rozhodl, že vlastnictví se rozprostírá „*usque ad coelum*“ (až do nebe). Viz *A caelo usque ad centrum*.

Usque ad filum aquae or viae. Až doprostřed proudu nebo cesty.

Usual. Obvyklý, podle zvyku či obvyčeje, všeobecně rozšířený. Něco, co se běžně dělá nebo co nastává při obvyklém běhu událostí. Synonymem je custom, common, normal, regular. Dancy v. Abraham Bros. Packing Co., 171 Tenn. 311, 102 S.W.2d 526, 528.

Usual covenants. Obvyklé úmluvy. Viz Covenant.

Usual place of abode. Stálé bydliště. Obvyklé bydliště. V procesním právu jde o místo, kde obviněný žije v době procesu, místo, kde mu lze nejpravděpodobněji doručit oznámení o procesu. Plonski v. Halloran, 36 Conn. Sup. 335, 420 A.2d 117. Viz Domicile; Residence.

Usual terms. Obvyklé podmínky. Výraz z common law. Když dostal obviněný na obhajobu delší dobu, bylo to obvykle za obvyklých podmínek, stanovených soudem.

Usarius. Lat. Uživatel. V římském právu osoba, která pro uspokojení svých běžných potřeb pouze užívá věc, která patří jinému.

Usucapio or usucaptio. Nabytí vlastnictví nepřetržitým pokračováním držby po dobu stanovenou zákonem. Výraz z římského práva označující způsob nabytí vlastnictví. Významově je velice blízký termínu „prescription“ (vydržené právo). V anglickém právu měl ovšem výraz „prescription“ jiný význam: žádný vlastník *mala fide* (tj. osoba, která vědomě nabyla od nevlastníka) nemohla nabytí vlastnický titul pouhým vydržením, nezávisle na délce držby. *Usucapio* mělo dva základní předpoklady, a sice *justa causa* (v tomto případě vlastnický titul) a *bona fides* (v tomto případě nevědomost). *Usucapio* se někdy nesprávně píše jako *usucaptio*. Viz také samostatné heslo „*Lucretiva usucapio*“.

Usucapio constituta est ut aliquis litium finis esset. Bylo založeno vydržené právo, aby udělalo konec sporům.

Usufruct. Právo užívat plody cizí věci bez porušení její podstaty. Uživatelské právo. V římském právu jde o věcné právo na majetek jiného s omezenou délkou trvání. Charakteristické rysy tohoto práva se liší podle povahy užívaných věcí, tj. podle toho, zda jde o věci, které se užíváním spotřebovávají, nebo ne. Civ. Code. La. Art. 535. „Usufructuary“ je pak osoba s právem užívat věc, k níž nemá vlastnické právo. Marshall v. Marshall, Tex. App.—Dallas, 735 S.W.2d 587, 598. Existují tři druhy uživatelského práva: přirozené výnosy z předmětu uživatelského práva, výnosy jako výsledek obdělávání a právní výnosy, jako jsou nájmy, břemena a výnosy z anuit a z dalších práv. Marshall v. Marshall, Tex. App.—Dallas, 735 S.W.2d 587, 598. Viz také Legal Usufruct.

Usufructuary. V římském právu osoba, která má právo užívání (usufruct) nebo využívání plodů z věci, která není jejím majetkem.

Usufruit. Ve francouzském právu totéž jako *usufruct* v anglickém a římském právu.

Usura. Lat. Úrok. V římském právu jde o peníze placené za použití peněz. Obvykle se používá v plurálu — *usurae*.

Usura est commodum certum quod propter usum rei mutuatae recipitur. Sed secundario spirare de aliqua retributione, ad voluntatem ejus qui mutuatus est, hoc non est vitiosum. Úrok je prospěch obdržení za používání půjčené věci. Ve vedlejší významu tohoto slova se ovšem jedná o nezákonnou kompenzaci ve prospěch půjčovatele.

Usura manifesta. Zjevné úroky na rozdíl od skrytých úroků (*usura velata*), při nichž dlužná částka již obsahuje dohodnuté úroky.

Usura maritima. Úroky ze zastavené lodi, které jsou úměrné riziku a nepodléhají zákonům o lichvě.

Usurarius. V starém anglickém právu lichvář.

Usurious. Lichvářský, např. lichvářská smlouva. Viz Usury.

Usurious contract. Lichvářská smlouva. Smlouva, stanovující úrok vyšší, než je povoleno zákonem. Commerce Farm Credit Co. v. Ramp, Tex. Civ. App., 113 S.W.2d 1144, 1149. Viz také Usury.

Usurp. Uchvátit, uzurpovat úřad silou a neoprávněně. Používá se při uzurpací úřadu, funkce, moci, práva atd. State ex. rel. Scanes v. Babb, 124 W.Va. 428, 20 S.E.2d 683, 686.

Usurpatio. Lat. Přerušeni vydržení. V římském právu jde o přerušeni vydržení nějakým úkonem ze strany vlastníka.

Usurpation. Uzurpace, uchvácení. Nezákonný zásah nebo uchvácení užívání majetku, moci či úřadu, který náleží jinému. Přerušeni nebo bránění v právech a ve vlastnickém právu. Neoprávněně převzetí či uchvácení nejvyšší moci. Uzurpace vlády nebo nejvyšší moci silou nebo protizákonně, v rozporu s ústavou a s právy zákonného vládců. Uzurpace, na kterou může být vydán soudní zákaz, zahrnuje i pokus o výkon pravomoci, kterou podřízený úředník nemá.

Usurpation of advowson. Uzurpace práva na obsazování církevních úřadů. Bezpráví pozůstávající z absolutního vypuzení nebo oloupení patrona o právo obsazovat úřad. Nastává, když neoprávněná osoba uvede do úřadu jinou osobu a ta je pak uznána a ustanovena.

Usurpation of franchise or office. Uzurpace výsady či úřadu. Neoprávněně oktrojování či výkon úřadu, práva nebo výsady patřících jinému. K uzurpací veřejného úřadu, která je zákonným důvodem pro žalobu „quo warranto“ může dojít násilným i nenásilným uchvácením úřadu a prerogativ s ním spojených a může spočívat v pouhém neoprávněném převzetí a výkonu moci při výkonu úřadu. State ex rel. Kirk v. Wheatley, 133 Ohio St. 164, 12 N.E.2d 491, 493, 10 O.O. 236. Viz také Usurpation.

Usurpation power. Uzurpovaná moc. Viz Usurp; Usurpation

Usurper. Uchvatitel, uzurpátor. Ten, kdo uchvátí moc silou, v rozporu s ústavou země.

Usurper of a public office. Uzurpátor veřejného úřadu. Ten, kdo se neoprávněně vetře do uvolněné funkce nebo vypudí držitele funkce. Neal v. Parker, 200 Ark. 10, 139 S.W.2d 41, 44. Ten, kdo se vnutí do úřadu a uchvátí výkon jeho funkcí bez zákonného oprávnění. Allegor v. School Dist. No. 16, Newton County, Mo. App., 142 S.W.2d 660, 663. Osoba, která se pokouší nastoupit do úřadního úřadu vytvořeného neústavním zákonem. Bodcaw Lumber Co. of Louisiana v. Jordan, La. App., 14 So.2d 98, 101.

Usury. Lichva. Požadování nezákonné úrokové sazby. Souhrnný název pro zákony upravující úrokové sazby. Lichvářská půjčka je taková, jejíž úrokové sazby převyšují sazby povolené zákony o lichvě. Nezákonná smlouva o půjčce peněz, zboží nebo věci, která vyžaduje nezákonné úroky. Nespravedlivá a přemrštěná sazba či výše úroků. Nezákonná smlouva o půjčce peněz s přemrštěným úrokem. Ponechání a přivlastnění si (i smluvně) přímo nebo nepřímo větší částky za použití peněz, než je zákonem stanovená sazba. Viz také Legal interest; Loansharking; Usury laws.

Staré anglické právo: úrok, výnos z půjčky peněz, odměna za použití peněz. 2 Bl. Comm. 454. Přijetí jakékoli náhrady za použití peněz.

Usury laws. Zákony o lichvě. Zákony, které zakazují finanční zatížení (úroky a dalšími formami kompenzace za půjčku peněz), převyšující určitou úroveň. Viz 18 U.S.C.A. § 891 a násl. ohledně lichvářských úvěrových transakcí. Viz také Loan sharking; Usury.

Usus. Lat. Užívání. V římském právu termín pro užívání půdy z vůle jiného, odpovídající právu na bydlení v domě (*habitatio*) a téměř analogický se strpěnou držbou v anglickém právu. *Usuarius* (tj. nájemník či držitel s právem užívání) mohl držet jen do té doby, do které vlastník souhlasil, a musel držbu opustit, jakmile vlastníkovi překážel (*molestus*). *Usuarius* nesměl mít přítele, který by se s ním dělil o výnos. Podle Justiniana mu nebylo ani dovoleno, aby měl společnou držbu s vlastní ženou. Nesměl pronajímat ani prodávat práva, která byla přísně osobní.

Usus bellici. Lat. V mezinárodním právu vojenské využití nebo vojenské věci. *Usus bellici* určuje, zda je zboží kontrabandem.

Usus est dominium fiduciarium. Právo užívání je doménou (výsadním právem) fiduciáře.

Usus et status possessio potius differunt secundum rationem fori, quam secundum rationem rei. Mezi užíváním a vlastnictvím je větší rozdíl v rozhodnutí soudů než v řádu věci.

Usus fructus. Lat. Právo užívat plody cizí věci. V římském právu právo užívat neboli držba. Právo dočasně užívat věc bez vlastnického práva. 2 Bl. Comm. 327.

Utas. Podle staré anglické praxe šlo o oktávu, osmý den po svátku.

Ut currere solebat. Lat. Jak obvykle tekla. Používá se v souvislosti s vodním tokem.

Ut de feodo. Práv. lat. Podle právoplatné držby.

Uterine. Sourozenec, narozený ze stejné matky, ale z jiného otce. Nevlastní sourozenec, polorodný sourozenec.

Utero—gestation. Těhotenství.

Uterque. lat. Oba, kterýkoli z obou. „Soudci, kteří měli pochybnosti o přesném významu tohoto slova, požádali o názor gramatiky a ti řekli, že toto slovo pravděpodobně znamená „jeden z nich.““

Utfangthef or utfangenethef. V saském a starém anglickém právu se jednalo o výsadu majitele panství soudit a trestat zloděje, který nebydlel na jeho panství a nedopustil se krádeže na jeho panství, ale který byl přistižen na území podléhajícím jurisdikci pána. Právo majitele panství oběsit zloděje přistiženého s kradeným majetkem, bez ohledu na to, zda byl dopaden na jeho panství nebo ne. Viz Infangenthef.

Ut hospites. Lat. Jako hosté.

Uti. Lat. V římském právu užívat. Doslova užívat pro nezbytné účely, na rozdíl od braní plodů (*frui*).

Uti frui. Lat. V římském právu právo užívat věc, brát z ní plody bez poškození její podstaty.

Utile per inutile non vitiatur. Neúčinné neruší užitečné. Neplatná ustanovení právního jednání neruší ustanovení platná.

Utilidad. Špan. Ve španělském právu výnos z věci.

Utilis. Lat. V římském právu užitečný, prospěšný, spravedlivý, dostupný, dosažitelný. *Actio utilis* — spravedlivá žaloba. *Dies utilis* — dosažitelný den.

Utility. Prospěšnost, užitečnost. Podle patehtního práva musí žadatel prokázat, že jeho vynález plní funkce, které jsou pro společnost prospěšné. Požadavek prospěšnosti se přidává k požadavku nesamozřejmosti a novinky. Za vynálezy, kterým chyběla prospěšnost, lze považovat například zařízení, která sloužila výlučně nemorálním účelům (Mitchell v. Tilghman, 86 U.S. (19 Wall.) 287, 22 L.Ed. 125) nebo směs, která je sice nová, ale nedá se použít k jinému účelu než k dalšímu výzkumu. Brenner v. Manson, 383 U.S. 519, 86 S. Ct. 1033, 16 L. Ed.2d 69. Prospěšnost se zjistí již při částečném úspěchu. Emery Industries v. Schumann, C.C.A. III., 111 F.2d 209, 211.

Uti possidetis. Lat. Užití držby.

Římské právo: druh zákazu, s cílem zachovat držbu majetku pro osobu, která držela nemovitost v době žaloby, a s cílem prohlásit případně tuto osobu za zákonného vlastníka. Viz Utrubi.

Mezinárodní právo: Výraz, který říká, že smluvní strany si ponechají majetek, který získali silou během války. Smlouva, kterou se končí válka, může převzít buď tento princip nebo princip *status quo ante belli* nebo kombinaci obou těchto principů. Když chybí oba principy, platí princip *uti possidetis*. Guillermo Alvarez y Sanches v. U.S., 42 Ct. Cl. 458.

Uti rogas. lat. Jak navrhuješ. V římském právu jde o formulaci, kterou se vyjadřoval ústní souhlas s návrhem zákona. *Uti rogas, volo vel jubeo* — Hlasuji, jak navrhuje. Jsem pro zákon. Stejný postoj se vyjadřoval písmeny „U.R.“ na hlasovacím lístku.

Utlagatus or utlagatum. Psanec, vyhnanec. Označení ze starého anglického práva pro osobu postavenou mimo zákon.

Utlagatus est quasi extra legem positus. Caput gerit lupinum. Psanec jakoby stál mimo zákon. Nosí hlavu vlka.

Utlagatus pro contumacia et fuga, non propter hoc convictus est de facto principali. Osoba postavená mimo zákon za nedostavení se k soudu nebo za útěk nesmí být z tohoto titulu odsouzena za to, čeho se především dopustila.

Utlage. Práv. fr. Psanec.

Utlasse. Útěk zločince z vězení.

Utmost care. Nejvyšší péče. V podstatě synonymum „highest care“.

Utmost resistance. Nejvyšší odpor. Podle pravidla, že pro konstatování znásilnění se od ženy vyžaduje nejvyšší odpor, což znamená, že musí k zastavení útočnicka vyvinout největší úsilí, jakého je schopna, jde o relativní, nikoli absolutní termín. Většina států tento požadavek k prokázání nesouhlasu se znásilněním ze svých zákonů vyškrtla. Např. State v. Salkil, Mo., 659 S.W.2d 330.

Ut poene ad paucos, metus ad omnes perveniat. Trest může zasáhnout jen několik lidí, ale strach z něho má účinek na všechny. Zásada trestního práva vyjadřující hlavní cíl, který se trestáním lidí sleduje. 4 Bl. Comm. 11.

Ut res magis valeat quam pereat. Věc by měla raději sloužit než být zničena. Touto zásadou se řídí rovněž charitativní odkazy.

Utrubi. V římském právu jde o druh zákazu, s cílem zachovat držbu nad věcí, a s cílem ochrany držby movitého majetku. Obdobně se *uti possidetis* vydává pro nemovitosti.

Utrumque nostrum. My oba, oba z nás. V minulosti se používalo v dluhopisech.

Ut summae potestatis regis est posse quantum velit, sic magnitudinis est velle quantum possit. Tak jako nejvyšší moc krále spočívá v tom, že může dělat všechno, co chce, tak jeho nejvyšší velikost spočívá v tom, že chce dělat jen to, co může.

Utter. v. Rozšiřovat, dávat do oběhu, veřejně nabízet. Dávat do oběhu a veřejně rozšiřovat např. padělanou bankovku znamená přímo nebo nepřímo, slovy nebo skutky, vyhlášovat nebo tvrdit, že je bezvadná, s úmyslem předat ji dál. V zákonech proti padělání a falšování znamená tento výraz akceptovanou či neakceptovanou nabídku padělané listiny s verbálním či činy podloženým tvrzením, že je pravá. Výraz „rozšiřovat nebo dávat do oběhu jako pravé“, z federálního zákona o padělání znamená vyrobit či pokusit se použít písemnou či tištěnou listinu či dokument, jako např. dát do oběhu šek (jako platební příkaz), a tím, nebo v souvislosti s tím, přímo či nepřímo, výslovně či implikovaně, slovně nebo skutky, tvrdit jiné osobě, že šek nebo dokument je pravý. United States v. Rader, W. D. Ark., 185 F. Supp. 224, aff'd 288 F.2d 452.

Uttering a forged instrument. Rozšiřování padělané listiny. Trestný čin předávání falešné či bezcenné listiny, jako je šek nebo padělaný cenný papír, s úmyslem podvést nebo poškodit příjemce. Viz např. 18. U.S.C.A. 472, 479, 486. Viz Counterfeit; Forgery; Utter.

Utter. adj. Úplný, kompletní, absolutní, totální.

Utterance. Projev. Viz Excited utterance; Spontaneous declarations.

Utter bar. V anglickém právu soud, u něhož absolvovali praxi mladší advokáti, kteří ještě nedosáhli titulu královského soudního rady (King's counsel). Tito mladší právníci neměli údajně u soudu vyhrazené místo k sezení, zatímco starší zkušení právníci ano. Také se jim říkalo „outer bar“.

Utter barrister. V anglickém právu se tak říkalo mladším právníkům, aby se odlišili od královských soudních radů.

Uxor. Lat. Manželka. V římském právu právoplatně vdaná žena.

Et uxor. A jeho manželka. Výraz používaný při registraci, pořizování výtahů a při popisování převodů provedených mužem a jeho manželkou jako převoditeli, nebo na muže a jeho manželku jako nabyvatele. Zkráceně „et ux“. Například „John Doe et ux. na Richarda Roa“.

Jure uxoris. Jménem své manželky. Výraz pro manžela, který uzavřel smlouvu, nabytí majetek, podal žalobu atd. jménem své manželky. 3 Bl. Comm. 210.

Uxor et filius sunt nomina naturae. Manželka a syn jsou přirozené pojmy.

Uxoricide. Zabití manželky vlastním mužem. Ten, kdo zabije svou ženu. Nejde o odborný právnícký termín.

Uxor non est sui juris, sed sub potestate viri. Manželka není svou paní (nemá právní způsobilost), podléhá moci svého muže.

Uxor sequitur domicilium viri. Žena následuje bydliště svého muže.